Sport. Manage. Stud, 2026, 18(96): 17-48, https://doi.org/10.22089/smrj.2026.17929.4151.

Sport Management Studies
Journal hompage: https://smrj.ssrc.ac.ir

Recognition and analysis the political legitimacy of sport

Maryam Besharatimoghadam[1], Rahim Ramzaninejad[1*], Mohamad Mahdi Rahmati[2]

1. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Scienses, University of Guilan, Rasht, Iran.
2. Department of Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

Received: 23/05/2025, Accepted: 27/01/2026, Published: 23/05/2026

* Corresponding Author: Rahim Ramzaninejad, E-mail: rramzani@guilan.ac.ir.

How to Cite: Besharati Moghadam, M., Ramezaninejad, R. and Rahmati, M. M. (2026). Recognition and analysis the political legitimacy of sport. Sport Management Studies, 18(96), 17-48. [In Persian]. https://doi.org/10.22089/smrj.2026.17929.4151.

Extended Abstract

Background and Purpose

Legitimacy refers to the appropriateness of an institution or social system in terms of laws, values, norms, and definitions (Deephouse et al., 2017, p. 28), and is intrinsically linked to power. The concept of political legitimacy is often analyzed as an executive struggle to discover truth; this political power involves the effort to persuade the public that material goals are rationally justified and that those allocating resources are morally suitable to do so. Sport embodies notions of pride, community, and social categories, and the slogan "Sport for All" serves as an active instrument through which politicians and state actors sanctify and legitimize their actions. In turn, sport can benefit from this mutual interest. Overall, sport is increasingly viewed as a domain of public policy (Skille et al., 2022, p. 112), playing a significant role in reinforcing social bonds and formal relationships—an act of legitimization in itself (Al-Khalifa & Farlow, 2021, p. 250). However, to date, there has been no comprehensive study that examines the overall functions of sport in the process of political legitimization. Accordingly, the present research aims to explore and analyze the role of sport in the political legitimacy of governments. The central question of this study

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

is: What are the functions of sport in contributing to the political legitimacy of governments?

Methods

Thematic analysis is a method that focuses on identifying meaning within a data set, and its goal is to determine the approach, understand and interpret hidden concepts, and extract, understand, and infer meaning from the data (Maguire and Delahant, 2017, p. 3353). Accordingly, the research data set using this method was derived from searching for the terms politics and sports, political legitimacy of sports, political functions of sports, role of sports in politics, sports and governance, and sports and policymaking through reliable scientific sources and databases including Google Scholar, Science Direct, Springer Link, Wiley Online Library, Taylor & Francis Online, Sage Journals, and Emerald. Furthermore, in order to confirm the research findings and ensure their transferability, the research results and findings were provided to five experts in this field, and internal validity (acceptability) as well as external validity (the ability to transfer findings to other contexts) were approved by these experts. To ensure consistency or reliability and to be able to confirm or prove the quality of the research, the data analysis method was provided to two reviewers specializing in this field and was subsequently approved.

Results

Based on the understanding and interpretation of hidden concepts, as well as the comprehension and inference of meaning from the data of the present study, 121 primary concepts or codes, 26 sub-themes, and 10 main themes, along with the legitimizing functions of sports in the political sector, were extracted. According to the research findings, the functions of sports in the political legitimization of governments include soft power, identity and nationalism, social guidance and control, strengthening government and public policy, sovereign function, urban governance and development, political discourse and media, equal opportunity, and peacebuilding. Each of these functions is discussed and examined in detail below. The findings indicate that sport serves not merely as a recreational or athletic endeavor but as a multifaceted instrument that governments can strategically deploy to reinforce their legitimacy across various domains of political and social life.

Conclusion

Sport maintains a reciprocal relationship with various social, political, and cultural forces, giving rise to the field of political sociology of sport. On one hand, political strategies and governmental financial support significantly influence the development of sport; on the other hand, sport impacts politics by reinforcing human values, fostering national solidarity, and encouraging political participation (Malekoutian, 2009). States utilize sport as a tool to legitimize political authority, promote public order, ensure human rights, and enhance national unity and collective identity (Kang & Houlihan, 2021; Fazeli, 2012). Additionally, sport functions as an element of soft power, shaping national identity,

security, and international relations (Shen, 2020; Shahrezaei & Shirzadi, 2016). Thinkers such as Bourdieu and Durkheim have also emphasized the symbolic and ritualistic dimensions of sport, suggesting that, much like religion, sport fosters social cohesion, loyalty, and legitimacy within a society. However, sport also faces critical challenges. The persistent gap between professional and participatory sport in policymaking renders it vulnerable to being politically exploited (Green & Houlihan, 2005; Sam & Torrongla, 2018). While sport can evoke national pride and strengthen collective identity, it can simultaneously exacerbate ethnic, religious, or national tensions (Chalip, 2006; Dolan & Connolly, 2018). In this regard, sport is a double-edged sword: it has the capacity to unify, but it also holds the potential to divide. Therefore, leveraging sport as a means of political and national legitimization requires careful consideration of its dual potential and the implementation of well-balanced, thoughtfully designed policies that maximize its unifying benefits while minimizing the risks of division and exploitation.

Keywords: Political Legitimacy, Sports, Political Functions of Sports

Article Message

With its software capabilities, sports affect fundamental components of politics and international relations, including security, national interests, power and authority, economics, political acceptance, diplomacy, and soft power. Politicians and governments also use sports to maintain public order, establish justice and protect human rights, enhance the image and power of a society or nation, promote national unity, reproduce values consistent with the dominant political ideology, increase support and backing for political leaders and the government, and facilitate economic and social development. Therefore, the most important specific political function of sports is to control and direct public opinion, to present an efficient image of governments, and ultimately to create legitimacy, national solidarity, and nation-building.

Ethical Considerations

Throughout this research, adherence to ethical standards was rigorously maintained, including the accurate reporting of findings, proper attribution of sources, and avoidance of any form of data manipulation or misrepresentation.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest related to this study.

Authors' Contributions

Conceptualization: Maryam Besharati Moghadam, Rahim Ramezaninejad
Data Collection: Maryam Besharati Moghadam
Data Analysis: Maryam Besharati Moghadam
Manuscript Writing: Maryam Besharati Moghadam
Review and Editing: Rahim Ramezaninejad, Mohamad Mahdi Rahmati

Funding Responsibility: Maryam Besharati Moghadam
Literature Review: Maryam Besharati Moghadam
Project Management: Rahim Ramezaninejad, Maryam Besharati Moghadam, Mohamad Mahdi Rahmati

Acknowledgments
The authors sincerely thank all the professors who added to the richness of this research with their careful observations and valuable comments throughout the various stages of this study.

مطالعات مدیریت ورزشی، خرداد و تیر ۱۴۰۵، دوره ۱۸، شماره ۹۶، صص. ۴۸-۱۷
https://doi.org/10.22089/smrj.2026.17929.4151

Sport Management Studies
Journal hompage: https://smrj.ssrc.ac.ir

شناخت و واکاوی مشروعیت سیاسی ورزش

مریم بشارتی مقدم[۱]، رحیم رمضانی نژاد[۱]*، محمد مهدی رحمتی[۲]

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران
۲. گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۰۲، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۰۷، تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۳/۰۲

* نویسنده مسئول: رحیم رمضانی نژاد، E-mail: rramzani@guilan.ac.ir.

How to Cite: Besharati Moghadam, M., Ramezaninejad, R. and Rahmati, M. M. (2026). Recognition and analysis the political legitimacy of sport. Sport Management Studies, 18(96), 17-48. [In Persian]. https://doi.org/10.22089/smrj.2026.17929.4151.

چکیده

ورزش نقش مهمی در تقویت پیوندهای سیاسی-اجتماعی و مشروعیت‌بخشی حکومت‌ها دارد که به‌واسطه آن، حکومت‌ها و سیاسیون، اعمال خود را به شکلی مقدس، مشروع می‌کنند؛ بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف شناخت و واکاوی جایگاه ورزش در مشروعیت سیاسی حکومت‌ها انجام گرفت. روش پژوهش برمبنای رویکرد، کیفی و با بهره‌گیری از روش تحلیل مضمون بود. داده‌های پژوهش، از همه مقالات علمی-پژوهشی، رساله و پایان‌نامه‌های حوزه سیاست و ورزش به دست آمد. برای تأیید و میزان انتقال‌پذیری پژوهش، نتایج و یافته‌ها در اختیار پنج تن از اساتید حوزه سیاست و ورزش قرار گرفت و روایی درونی و بیرونی آن تأیید شد. برای قابلیت سازگاری یا اطمینان از کیفیت پژوهش، روش تجزیه تحلیل داده‌ها در اختیار دو داور حوزه تخصصی قرار گرفت و تأیید شد. یافته‌ها نشان داد که ۱۲۱ کد اولیه، ۲۶ تم فرعی و ۱۰ تم اصلی قدرت نرم، هویت و ملی‌گرایی، هدایت و کنترل اجتماعی، تقویت حکومت و سیاست عمومی، کارکرد حاکمیتی، حکمرانی شهری، توسعه، گفتمان سیاسی و رسانه، فرصت برابر و ساخت صلح در قالب مشروعیت سیاسی حکومت‌ها محوربندی می‌شوند؛ درنتیجه، ورزش به‌مثابه نهادی اجتماعی-سیاسی، از طریق کارکردهای چندگانه‌ای همچون تقویت هویت ملی، اعمال کنترل اجتماعی، توسعه دیپلماسی عمومی و افزایش سرمایه نمادین، به ابزاری مؤثر برای مشروعیت‌بخشی حکومت‌ها تبدیل شده است. این نهاد هم در عرصه داخلی با ایجاد وفاق و انسجام اجتماعی و هم در صحنه بین‌المللی از طریق نمایش کارآمدی حکمرانی، به تحکیم پایه‌های مشروعیت سیاسی را یاری می‌رساند.

واژگان کلیدی: مشروعیت سیاسی، ورزش، کارکردهای سیاسی ورزش.

مقدمه

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

مشروعیت به‌تناسب یا مناسب بودن یک نهاد یا یک سیستم اجتماعی، از نظر قوانین، ارزش‌ها، هنجارها گفته می‌شود (دیپ‌هاوس[1] همکاران، ۲۰۱۷، ۲۸) که به مفهوم قدرت نیز بسیار مرتبط است. برای اینکه هر بازیگر یا کنشگر اجتماعی شایسته حمایت عمومی تلقی شود، خود بازیگر و فعالیت‌هایش باید از نظر دولت مشروع باشد، همچنین با مشروعیت فعالیت‌هایی که دولت در آن درگیر است، همخوانی داشته باشد (اسکیل[2] و همکاران، ۲۰۲۲، ۱۱۳). واژه «مشروعیت سیاسی» اغلب به‌عنوان مبارزات اجرایی برای یافتن حقیقت، تحلیل می‌شود. این قدرت سیاسی شامل مبارزه به‌منظور متقاعد کردن حکومت برای این است که اهداف مادی عاقلانه در نظر گرفته شود و کسانی که این منابع را خرج می‌کنند نیز از نظر اخلاقی برای انجام این کار مناسب هستند. در این راستا، استعاره تحلیلی آمیختگی[3]، بیان می‌کند که حقیقت‌شناسی از طریق فرایند ادغام اقدامات عملی با ساختارهای فرهنگ به دست می‌آید؛ یعنی اگر بخواهید کسی را متقاعد کنید که یک بازیگر یا سازمان، پاک یا آلوده، مدنی یا غیرمدنی است، باید اقدامات آن‌ها را به اخلاق و مدنیت مرتبط کنید. درواقع، بازیگران و کنشگران به صحنه‌ای نیاز دارند که بتوانند معنای خود را از طریق آن به مخاطب نشان دهند؛ فرایندی که آن را میزانسن[4] می‌نامند (الکساندر[5]، ۲۰۱۱، ۸۴). ورزش همانند این صحنه عمل کرده و مفاهیم غرور، اجتماع و مقوله‌های اجتماعی را مجسم می‌کند و شعار ورزش برای همه، ابزاری فعال است که به‌واسطه آن، دولت‌مردان و سیاسیون، اعمال خود را به شکلی مقدس مشروع می‌کنند و ورزش نیز می‌تواند از این علاقه متقابل بهره‌برداری کند. جایگاه ورزش در سیاست بین‌المللی به‌حدی است که دبیر کل سابق سازمان ملل متحد، بان کی‌مون[6] و رئیس کمیته بین‌المللی المپیک، باخ[7]، حتی در سخنرانی‌های خود بیان کردند که ورزش می‌تواند در دستیابی به اهداف پایدار به سازمان ملل کمک کند (بروچ و اسکیل[8]، ۲۰۱۹، ۱۷۴).

به طور کلی، ورزش به‌عنوان حوزه‌ای از سیاست عمومی در نظر گرفته می‌شود (اسکیل و همکاران، ۲۰۲۲، ۱۱۲) و نقش مهمی در تقویت پیوندهای اجتماعی و روابط رسمی دارد که نوعی مشروعیت‌بخشی است (الخلیفه و فارلو[9]، ۲۰۲۱، ۲۵۰). استقبال گسترده از ورزش، سبب پیدایش مسائل و موضوعاتی شده است که ماهیت اجتماعی و سیاسی دارند و با مدرن و فراگیر شدن ورزش، این پدیده، قابلیت‌های سیاسی تأثیرگذاری ازجمله سیاست هویت، ملی‌گرایی، کاهش یا افزایش تعارضات و شکاف‌های جامعه، کنترل امور سیاسی و اجتماعی، ابزار تبلیغاتی، مشارکت سیاسی، انگیزه‌های انتخاباتی، ترویج ایدئولوژی و... پیدا کرده و نقش‌های زیادی در برخی از عرصه‌های مهم سیاست در جوامع بازی می‌کند. وقتی ورزش از سطح ملی فراتر رود و در سطوح منطقه‌ای و جهانی مطرح شود، ابعاد و تأثیرات آن نیز به‌شدت گسترش می‌یابد؛ به همین ترتیب، توانایی ورزش در بسیج عمومی و تهییج احساسات، بهره‌گیری از آن در راستای توسعه سیاسی و اقتصادی، ایجاد

1. Deephouse
2. Skille
3. The analytic metaphor of fusion
4. Mise-en-scéne
5. Alexander
6. Ban Ki-moon
7. Bach
8. Broch & Skille
9. AlKhalifa & Farello

مشروعیت و ملت‌سازی، همگرایی ملی و... بیشتر می‌شود و حکومت‌ها ناگزیرند به ورزش توجه کنند و موجب توسعه آن در سطوح ملی و منطقه‌ای شوند (فاضلی، ۲۰۱۲، ۱۵۵). درنهایت، هراندازه ورزش به سمت حرفه‌ای شدن پیش می‌رود، به همان میزان دخالت سیاست‌مداران در ورزش بیشتر می‌شود (محمدی عزیزآبادی و بهشتی، ۲۰۱۹، ۱۴۴). دولت‌ها در ورزش سرمایه‌گذاری می‌کنند تا اهداف دولتی (مانند وحدت ملی، دیپلماسی و توسعه) را دنبال کنند. همچنین سازمان‌های ورزشی موردحمایت مسیرهای مشروعیت بخش متعددی مانند سلامت یا جامعه‌پذیری و انسجام اجتماعی هستند (استنلینگ و سم، ۲۰۱۷، ۴۴۷).

از منظر تاریخی نیز ورزش در ابتدا در خدمت اهداف نظامی قرار داشت و در کنار آن، برای مزایای سلامتی، انسجام اجتماعی و هویت ملی نیز بودجه دریافت می‌کرد (سم و رونگلن[1]، ۲۰۱۶، ۵۵۵). در برخی کشورها مانند نروژ، سیاست و برنامه‌ریزی ورزش به بخش‌های وزارتی دیگری واگذار شد که برخی وزرا به اموری غیر از ورزش توجه بیشتری داشتند؛ به عبارت دیگر، سیاست‌مداران از بودجه دولتی ورزش برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کردند (بروچ و اسکیل[2]، ۲۰۱۹، ۱۷۵). در بخش آموزش، سیاست‌های ورزشی، هدف ارتقای کیفیت زندگی و رشد علاقه، خلاقیت و استعداد افراد را دنبال می‌کند. در بخش فرهنگی، ورزش‌های تفریحی به‌عنوان فعالیت‌های فراغتی سالم است و درنهایت، در بخش روابط بین دیپلماتیک و سیاست، ورزش حرفه‌ای، برای کسب شهرت بین‌المللی طراحی می‌شود (استنلینگ و سم[3]، ۲۰۱۹، ۴۵۹)؛ چراکه موفقیت‌های تیم‌های ملی ورزشی، بار سیاسی دارند و می‌توان از آن‌ها معنای سیاسی برداشت کرد، تا جایی که اصطلاح سیاسی کردن ورزش مطرح شده است (التیامی‌نیا و محمدی عزیزآبادی، ۲۰۱۵، ۱۴۵)؛ درنتیجه ورزش در مشروعیت سیاسی حکومت‌ها و سیاست‌گذاری موفق آنان، مهم و اثرگذار است. از طرفی دیگر، ورزش می‌تواند ملی‌گرایی را منعکس، تقویت و حتی ایجاد کند، اما ازآنجاکه ورزش می‌تواند بیش از یک شکل از ملی‌گرایی را در یک ملت مستقر کند، گروه‌های ملی‌گرای مختلف تمایل پیدا می‌کنند از ورزش برای ادعای مشروعیت احساس ملی خود استفاده کنند (دولان و کانولی[4]، ۲۰۱۸)؛ بنابراین ورزش علاوه بر اینکه می‌تواند نیروی متحدکننده باشد، می‌تواند به طور بالقوه ملت‌ها را از هم جدا کند یا حداقل شکاف سیاسی موجود در کشور را تقویت کند؛ درنتیجه گفتمان رایج همراه با مسابقات ورزشی می‌تواند کلیشه‌های ناسازگار ملی را تقویت کرده و تنش‌های قومی یا ملی را تشدید کند.

پژوهش‌هایی درزمینه سیاست و ورزش صورت گرفته‌اند که هریک با رویکرد خاصی ازجمله نقش ورزش در سیاست (اسپرتس[5]، ۲۰۱۴؛ فاالکوس[6] و همکاران، ۲۰۱۹؛ مأمون[7]، ۲۰۱۹؛ گیوری اسزبو[8]، ۲۰۱۹؛ استنلینگ و سم[9]، ۲۰۱۹؛

1. Sam & Ronglan
2. Broch & Skille
3. Stenling & Sam
4. Dolan & Connolly
5. Sports
6. Falcous
7. Ma’mun
8. Győri Szabó
9. Stenling & Sam

جلیلی[1]، ۲۰۲۲؛ ستیاواتی و روزیقین[2]، ۲۰۲۳)، تأثیر رویدادهای ورزشی بر سیاست حکومت‌ها و دولت‌ها (ثرپ و ویتن[3]، ۲۰۱۹؛ اودلاس[4]، ۲۰۱۹)، رابطه بین حاکمیت سیاسی و ورزش (دوئرکوب و گانوهاریتی[5]، ۲۰۲۱؛ ناپرز[6] و همکاران، ۲۰۲۱؛ میر و گارسیا[7]، ۲۰۲۱)، تأثیر رویدادهای ورزشی بر حکمرانی شهری (اندرسون و تکس[8]، ۲۰۱۹)، ورزش به‌عنوان قدرت نرم و روابط دیپلماسی (گریکس[9] و همکاران، ۲۰۲۱؛ میشل[10] و همکاران، ۲۰۲۲)، ورزش و ملی‌گرایی (نئوفوتیستوس[11]، ۲۰۱۹؛ لی[12]، ۲۰۲۱)، ورزش به‌عنوان محرک برای سیاست و اقتصاد سبز (وارگاس[13] و همکاران، ۲۰۲۲) این پدیده را بررسی کرده‌اند؛ اما هنوز مطالعه‌ای که نشان دهد ورزش درمجموع چه کارکردهایی در مشروعیت‌بخشی سیاسی حکومت‌ها دارد، مشاهده نشده است؛ بنابراین پژوهش حاضر، به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که ورزش در مشروعیت بخشی سیاسی حکومت‌ها چه کارکردهایی دارد؟

روش پژوهش

تحلیل تماتیک یا تحلیل مضمون از روش‌هایی است که بر شناسایی معنایی در یک مجموعه داده تمرکز دارد و هدف آن، شناسایی رویکرد، درک و تفسیر مفاهیم پنهان و استخراج، فهم و استنباط معنا از بطن داده‌ها است (ماگویره و دلاهانت[14]، ۲۰۱۷، ۳۳۵۳). تحلیل مضمون روشی برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی است که شامل شناسایی و گزارش الگوهای موجود در مجموعه داده‌ها است (لیبنبرگتال[15] و همکاران، ۲۰۲۰، ۴؛ زو و زامیت[16]، ۲۰۲۰، ۲). این الگوها را می‌توان براساس شش مرحله به دست آورد: ۱- ایجاد رونوشت و آشنایی با داده‌ها؛ ۲- شناسایی کلمه کلیدی؛ ۳- انتخاب کد؛ ۴- توسعه تم؛ ۵- مفهوم‌سازی از طریق تفسیر کلمات کلیدی، کدها و مضامین؛ ۶- توسعه یک مدل مفهومی. فرایند تحلیل مضمون در این مطالعه، به طور سیستماتیک انجام شده است؛ زیرا از یک رویکرد ساختاریافته و متوالی برای تفسیر داده‌ها پیروی می‌کند که هر مرحله بر مرحله قبلی استوار است و منجر به درک جامع داده‌ها می‌شود. این روش سازمان‌یافته، سازگاری و تکرارپذیری یافته‌ها را افزایش می‌دهد و ارتباط روشنی بین داده‌ها، تفسیر و نتیجه‌گیری نهایی، ایجاد می‌کند و دقت را تضمین و سوگیری را محدود می‌کند. علاوه بر آن، قابلیت اعتماد و انسجام در فرایند تحلیل موضوعی و توانایی اثبات یافته‌ها با شواهد مستحکم را ممکن می‌کند (نائیم[17] و همکاران، ۲۰۲۳، ۲) و درنهایت، داده‌های

1. Jalili
2. Setiawati & Roziqin
3. Thorpe & Wheaton
4. Avdellas
5. Thorpe & Wheaton
6. Knoppers
7. Meier & García
8. Thorpe & Wheaton
9. Grix
10. Mitchell
11. Neofotistos
12. Lee
13. Vargas
14. Maguire & Delahunt
15. Liebenberg
16. Xu & Zammit
17. Naeem

خام به یک مدل مفهومی به‌خوبی توسعه‌یافته تبدیل می‌شود. در ادامه، فرایند شش‌مرحله‌ای تحلیل مضمون سیستماتیک برای توسعه مدل مفهومی در تحقیقات کیفی، در شکل (۱) نشان داده شده است.

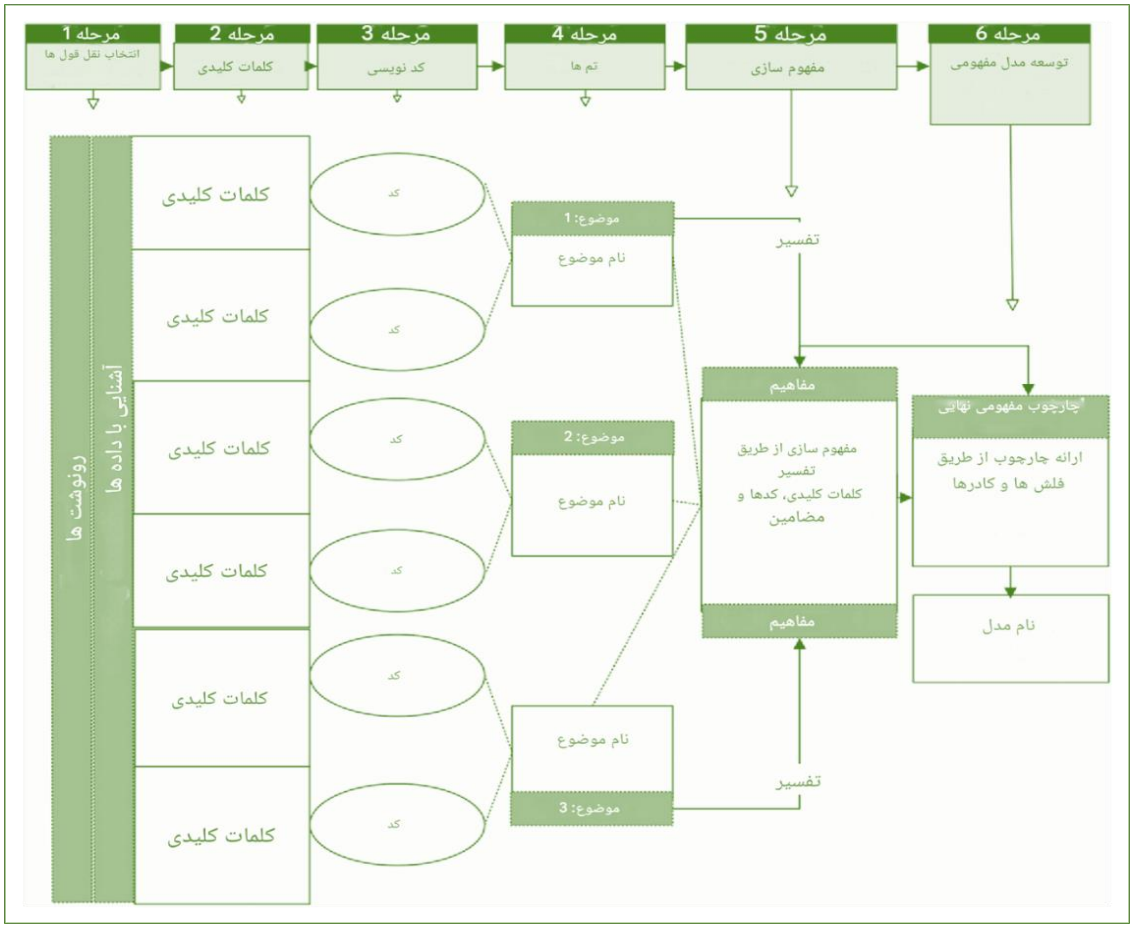

شکل ۱- فرایند تحلیل مضمون سیستماتیک شش مرحله‌ای برای توسعه مدل مفهومی در تحقیقات کیفی (نائیم و همکاران، ۲۰۲۳)

Figure 1- Six-step systematic thematic analysis process for developing a conceptual model in qualitative research (Naeem et al. 2023)

بر این اساس، مجموعه داده‌های پژوهشی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴، مرتبط با موضوع تحقیق، برگرفته از جستجوی واژه‌های سیاست و ورزش، مشروعیت سیاسی ورزش، کارکردهای سیاسی ورزش، نقش ورزش در سیاست، ورزش و حاکمیت، ورزش و سیاست‌گذاری، از طریق منابع و پایگاه‌های معتبر علمی اعم از (google scholar، Science Direct، Springer Link، Wiley Online Library، Taylor & Francis Online، Sage Journals، Emerald) و با هدف شناسایی مفاهیم کلیدی، انتخاب شدند. برای تأیید اثبات یافته‌های تحقیق و میزان انتقال‌پذیری آن، نتایج و یافته‌های پژوهش به روش هدفمند و براساس سابقه پژوهشی و انتشارات معتبر در حوزه سیاست و ورزش در اختیار پنج‌تن از خبرگان این حوزه قرار گرفت و روایی درونی (قابل‌قبول بودن) و روایی بیرونی (قابلیت انتقال) آن تأیید شد. همچنین به‌منظور قابلیت سازگاری یا اطمینان و قابلیت تأیید یا اثبات کیفیت پژوهش، از روش ضریب کاپای کوهن استفاده شد. در همین

راستا، محققان پس از طرح سؤالات از روش اجرای پژوهش، آن‌ها را در اختیار دو تن از اساتید علوم ورزشی قرار دادند که پس از محاسبه، ضریب کاپای کوهن ۰/۸ به دست آمد.

نتایج

براساس درک و تفسیر مفاهیم پنهان و فهم و استنباط معنا از بطن داده‌های مطالعه حاضر، ۱۲۱ مفهوم یا کد اولیه، ۲۶ تم فرعی و ۱۰ تم اصلی و کارکردهای مشروعیت بخش ورزش در بخش سیاست، استخراج شد که در جدول (۱) نشان داد شده است.

جدول ۱- نتایج مفاهیم (کدهای اولیه/کلمات)، تم‌های فرعی/کدنویسی و تم‌های اصلی برخاسته از پژوهش

Table 1- Results of concepts (primary codes/words), sub-themes/coding, and main themes emerging from the research

تم‌های اصلی/توسعه تم Main themes/theme development	تم‌های فرعی/کدنویسی Sub-themes/coding	مفاهیم (کدهای اولیه/کلمات کلیدی) Concepts (primary codes/keywords)
قدرت نرم	ورزش، عامل اعتلای سیاست ملی و تصویر بین‌المللی حکومت‌ها	1. تعالی شخصیت ملی و بین‌المللی دولت‌ها و حکومت‌ها از رهگذر ورزش، بستری شایسته برای اعتلای هویت جمعی و تصویر عمومی آنان 2. اثرات درازمدت ورزش، سبب افزایش اعتبار و مشروعیت بین‌المللی دولت‌ها و حکومت‌ها 3. نقش‌آفرینی ورزش، به‌عنوان ابزاری نرم و نافذ، در تغییر مثبت ادراکات، گرایش‌ها و باورهای عمومی 4. ورزش، در مقام عاملی مؤثر، نسبت به ارتقاء منابع قدرت ناملموس حکومت‌ها همچون ایدئولوژی 5. تقویت جایگاه منطقه‌ای و بین‌المللی حکومت‌ها از رهگذر بسط و توسعه ورزش 6. تأثیرگذاری ورزش در نمایش ایدئولوژی ملی حکومت‌ها
	دیپلماسی و سیاست خارجی با استفاده از ورزش	1. پیشبرد منافع حکومت‌ها و تسهیل سیاست خارجی آنان، از رهگذر دیپلماسی ورزشی 2. دگرگونی ماهیت روابط بین‌الملل و بهره‌گیری از ابزارهای فرهنگی نظیر ورزش در عرصه دیپلماسی 3. ورزش، نمایش‌دهنده دستاوردهای ملی حکومت‌ها و نماد افتخارات آنان 4. ورزش به‌عنوان ابزاری برای گسترش دیپلماسی و تعاملات بین‌المللی 5. بهره‌گیری از ظرفیت‌های ورزش در پیشبرد منافع حکومت‌ها و تسهیل سیاست خارجی 6. ترویج وحدت و تعامل بین‌المللی از طریق دیپلماسی ورزشی
هویت و ملی‌گرایی	ورزش و هویت ملی و ملی‌گرایی	1. ورزش و تقویت حس هویت جمعی 2. ورزش به‌عنوان رویدادی میهن‌پرستانه 3. ورزش و نمایش هویت فرهنگی در سطح بین‌المللی 4. نقش رویدادهای ورزشی بین‌المللی در تقویت ملی‌گرایی 5. توانایی ورزش در استقرار بیش از یک‌شکل از ملی‌گرایی

1. ورزش به‌عنوان ابزاری برای اثبات مشروعیت 2. ورزش و مشروعیت‌یابی به گروه‌های سیاسی و هویت ملی 3. ورزش به‌عنوان ابزاری برای ساخت جامعه مدرن با مشروعیت سیاسی قوی 4. نقش توسعه ورزش در حضور ملت‌ها درصحنه بین‌المللی	ورزش و سیاست، مشروعیت و قدرت ملی	
1. ارتباط ورزش و نظامی‌گری در ملی‌گرایی 2. پیوند میان ورزش و نظامی‌گری از طریق نفوذ نظامیان در مسابقات ورزشی 3. ورزش میدان مبارزه هژمونیک بین طرفداران ملی‌گرایی 4. نقش قهرمانان ورزشی در ملت‌سازی و توسعه ملی	ورزش و ارتباط آن با نظامی‌گری و ایدئولوژی‌های ملی‌گرا	
1. ورزش و منحرف کردن توجه مردم از وضعیت اجتماعی 2. تخلیه انرژی مردم از طریق مشارکت در ورزش 3. ورزش به‌عنوان جایگزینی برای اعتراضات اجتماعی 4. ورزش به‌عنوان ابزاری برای پذیرش وضعیت موجود توسط مردم	ورزش به‌عنوان ابزاری برای کنترل اجتماعی	**هدایت و کنترل اجتماعی**
1. نقش مسابقات ورزشی در تخلیه هیجانی مردم 2. تماشای خشونت‌ورزشی به‌عنوان راهی برای کاهش نارضایتی اجتماعی 3. ورزش به‌عنوان میدان رقابت نمادین به‌جای درگیری‌های اجتماعی واقعی 4. کاهش خشونت اجتماعی از طریق رویدادهای ورزشی	ورزش و تخلیه روانی در جامعه	
1. ورزش، زیرساختی برای توسعه داخلی حکومت‌ها و نیروی محرکه‌ای برای ارتقای ملی 2. سیاست‌گذاری هوشمندانه‌تر و کارآمدتر حکومت‌ها از طریق اولویت‌دهی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های ورزش 3. بهره‌مندی از رویدادهای ورزشی، به ارمغان آوردن مزایای اقتصادی بی‌بدیل و اعتلای بین‌المللی برای دولت‌ها 4. ترویج وحدت و تعامل بین‌المللی با ورزش، از طریق گردهم آوردن مردمانی از فرهنگ‌های متنوع با برگزاری رویدادهای ورزشی 5. ورزش، وسیله‌ای برای مقابله باسیاست‌های اقتدارگرایانه و استبدادی از رهگذر خلق ایدئولوژی مسالمت‌آمیز و تصویر مطلوب از حکومت‌ها 6. ورزش ابزار قدرتمندی در جهت ارتقای قدرت نرم و سیاست‌گذاری هوشمندانه دولت‌ها	توسعه سیاسی (داخلی و خارجی) حکومت‌ها از طریق ورزش	**تقویت حکومت و سیاست عمومی**
1. ورزش به‌عنوان ابزاری برای تبلیغ و مشروعیت سیاسی 2. ورزش برای اثبات برتری ایدئولوژیک حکومت‌ها و نظام‌ها 3. پیروزی‌های ورزشی، هدایت‌کننده هیجانات و احساسات مردم 4. پیروزی‌های ورزشی، واسطه نبوغ ملی و تقویت عزت‌نفس ملی 5. ورزش، نماد هژمونی ورزشی و افتخار ملی 6. ورزش، مروج سرگرمی و کاهش تنش‌های اجتماعی	ورزش و مشروعیت سیاسی	
1. دولت‌ها از ورزش برای ترویج انگیزه و انرژی مثبت استفاده می‌کنند 2. ورزش به‌عنوان ابزاری برای تقویت سیاست‌گذاری‌های دولتی 3. سرمایه‌گذاری در ورزش به‌منظور تحقق اهداف ملی 4. ورزش، ابزار تثبیت موقعیت دولت‌ها در بین مردم 5. ورزشکاران به‌عنوان عوامل حفظ مشروعیت و وجهه دولتی 6. ورزش به‌عنوان دیپلماسی عمومی و ابزار نفوذ در جامعه	ورزش و سیاست‌گذاری دولت‌ها	

7. ورزش، عامل افزایش اعتماد عمومی به دولت و انسجام اجتماعی		
1. ورزش، تقویت‌کننده عزت‌نفس و هویت ملی 2. ورزش به‌عنوان نماد افتخار ملی و هویت جمعی 3. ارتباط نتایج ورزشی با هویت و غرور ملی 4. ورزش عامل ارتقای حس تعلق و وحدت اجتماعی 5. ورزش، نماد سنجش کارآمدی نظام‌های سیاسی و حکومتی 6. گروه‌های ورزشی، مروج نشاط اجتماعی و اعتماد به دولت	ورزش و هویت ملی	
1. رقابت‌های ورزشی مولفه‌ای برای آزمون نظام‌های سیاسی 2. ورزش، ابزار حکمرانی نرم و هنجاری 3. استفاده از ورزش به‌عنوان ابزاری برای تقویت نظام سیاسی و هدایت افکار عمومی	ورزش به‌عنوان ابزار حکمرانی و سیاست	**کارکرد حاکمیتی**
1. حاکمیت مشارکتی در ارتباط نهادهای ورزشی و دولتی 2. ورزش به‌عنوان ابزار جذب مردم و سرمایه 3. ورزش به‌عنوان ابزاری برای کاهش شکاف‌های اجتماعی و تقویت انسجام اجتماعی	استفاده سیاسی از ورزش	
1. میزبانی رویدادهای ورزشی برای رشد اقتصادی 2. توسعه پایدار از طریق سازگاری رویدادهای ورزشی 3. توسعه پایدار جامعه با استفاده از ورزش	توسعه اقتصادی و اجتماعی از طریق ورزش	
1. شهرها و ورزش به‌عنوان ابزاری برای توسعه اقتصادی و جذب سرمایه 2. ورزش به‌عنوان ابزاری برای جذب مردم و سرمایه خصوصی 3. نقش ورزش در ارتقای تصویر شهری 4. سیاست‌های توسعه شهری در انتخاب ورزش به‌عنوان مؤلفه پیشرفت	ورزش عامل توسعه شهری	**حکمرانی شهری**
1. مکان‌های تفریحی و ورزشی در جذب سرمایه‌گذاران 2. ساخت استادیوم‌ها و امکانات ورزشی در مناطق کم‌توسعه یافته 3. ارتقای اقتصادی با ایجاد زیرساخت‌های ورزشی 4. نقش ورزش در سرمایه‌گذاری و توسعه زیرساخت‌ها	جذب سرمایه‌گذاران از طریق امکانات ورزشی	
1. میزبانی رویدادهای ورزشی به‌عنوان یک فرصت اقتصادی 2. توسعه شهری و منطقه‌ای از طریق رویدادهای ورزشی 3. تصویرسازی مجدد شهرها با میزبانی رویدادهای ورزشی	میزبانی رویدادهای ورزشی و توسعه پایدار	
1. برنامه‌های سیاسی در ورزش و تأثیر آن بر توسعه 2. استانداردسازی و گسترش فعالیت‌های ورزشی از طریق سیاست‌های ملی 3. ارتباط بین سیاست‌گذاری ورزشی و توسعه پایدار 4. اهمیت اجرای سیاست‌های ورزشی در پیشرفت ورزش ملی	سیاست‌گذاری ورزشی و استانداردسازی در توسعه ورزش	**توسعه**
1. برنامه‌ریزی قوی برای تدوین سیاست‌های ورزشی 2. نقش هماهنگی میان وزارتخانه‌ها در تدوین سیاست‌های ورزشی 3. ورزش به‌عنوان بخشی از سیاست ملی 4. هم‌راستایی سیاست‌های ورزشی با سایر بخش‌های سیاست ملی	نقش دولت و نهادهای اجرایی در سیاست‌گذاری ورزشی	
1. ورزش و توسعه یکپارچه در سیاست‌های ملی 2. ایجاد زیرساخت‌های ورزشی به کمک سیاست‌های کلان ملی 3. ورزش و افزایش مشارکت اجتماعی از طریق سیاست‌گذاری هدفمند	تأثیر سیاست‌های ورزشی بر توسعه ملی و اجتماعی	

4. تأثیر سیاست‌های ورزشی بر بهبود سلامت عمومی و فرهنگ ورزش		
1. استفاده حکومت‌ها از رسانه‌های ورزشی برای تقویت محبوبیت سیاسی خود 2. رسانه‌های ورزشی بستری برای کاهش تعارضات اجتماعی 3. شکل‌دهی به تصویر سیاسی از طریق موفقیت‌های ورزشی 4. رسانه‌ها ورزشی بستری برای پیروزی در مبارزات انتخاباتی سیاسیون	بهره‌برداری رسانه‌ای و سیاسی از ورزش	**گفتمان سیاسی و رسانه**
1. ورزش، عامل گردهم‌آوری مردم در سطوح مختلف 2. بازی‌های ورزشی، عامل تقویت غرور ملی 3. ورزش به‌عنوان بستری برای حضور جهانی کشورهای درحال‌توسعه 4. نقش رویدادهای جهانی در افزایش انسجام ملی و بین‌المللی 5. ورزش به‌عنوان فرصتی برابر و حضور درصحنه جهانی	ورزش و اتحاد ملی و بین‌المللی	**فرصت برابر**
1. ورزش به‌عنوان ابزاری برای ایجاد قدرت نرم 2. مشروعیت‌بخشی بین‌المللی از طریق میزبانی رویدادهای ورزشی 3. ورزش به‌عنوان عاملی برای اثبات توانایی‌های ملی 4. نقش ورزش در تقویت مشروعیت داخلی کشورها 5. ورزش جزئی از فعالیت‌های ضد استعماری	ورزش و نقش آن در مشروعیت‌بخشی برای همه کشورها	
1. افزایش سرمایه‌گذاری داخلی از طریق میزبانی رویدادهای ورزشی 2. ورزش و تأثیر آن بر توسعه زیرساخت‌های ملی 3. نقش ورزش در جذب سرمایه‌گذاری خارجی 4. ورزش و فرصت‌های اقتصادی برای کشورهای ضعیف‌تر	ورزش و فرصت توسعه اقتصادی و سرمایه‌گذاری	
1. ورزش به‌عنوان کالایی برای صلح و دوستی 2. رقابت‌های ورزشی، بهترین جایگزین برای جنگ و درگیری 3. ورزش و افزایش غرور ملی 4. ورزش به‌عنوان علاقه مشترک جهانی	ورزش، ابزار صلح و همبستگی میان ملت‌ها	**ساخت صلح**
1. ورزش به‌عنوان محرک تغییرات اجتماعی و سیستماتیک 2. استفاده رهبران سیاسی از ورزش برای نمایش قدرت و هویت ملی 3. رویدادهای ورزشی به‌عنوان ابزاری برای دیپلماسی سیاسی 4. نقش ورزش در ایجاد تماس بین فردی و ارتباطات اجتماعی	اثرگذاری ورزش بر ساختارهای اجتماعی و سیاسی	
1. ایجاد احساس مشارکت درروند صلح از طریق ورزش 2. تأثیر ورزش بر ایجاد دوستی میان ملت‌ها 3. نقش ورزش در کاهش تعصبات نژادی و فرهنگی 4. ورزش به‌عنوان راهی برای نمایش همکاری بین‌المللی	مشارکت عمومی در روند صلح، با ورزش	

طبق یافته‌های پژوهش، کارکردهای ورزش در مشروعیت‌بخشی سیاسی حکومت‌ها، شامل قدرت نرم، هویت و ملی‌گرایی، هدایت و کنترل اجتماعی، تقویت حکومت و سیاست عمومی، کارکرد حاکمیتی، حکمرانی شهری و توسعه، گفتمان سیاسی و رسانه، فرصت برابر و ساخت صلح است که در ادامه بحث و بررسی شده‌اند.

قدرت نرم

در دهه‌های اخیر، نهادهای جهانی مانند سازمان تجارت جهانی، سازمان ملل متحد و موافقت‌نامه تجاری آتلانتیک شمالی، نظم جهانی لیبرال را با تکیه بر هنجارها و ارزش‌های غربی اداره کرده‌اند. در برابر این، دولت‌ها همچنان به دنبال پرستیژ بین‌المللی و منطقه‌ای و قدرت نرم[1] هستند. تغییر ماهیت روابط بین‌الملل پس از پایان جنگ سرد و خطر ناشی از استقرار اشکال سنتی نظامی قدرت (قدرت سخت) منجر به اهمیت بیشتر منابع قدرت نامشهود مانند فرهنگ، ایدئولوژی و نهادها شده است؛ این بدان معنی نیست که دولت‌ها دیگر از قدرت سخت یعنی نیروی نظامی یا تحریم‌های اقتصادی برای رسیدن به آنچه می‌خواهند استفاده نمی‌کنند؛ بلکه به این معنی است که اکنون بخش مهم‌تری در سیاست و روابط بین‌الملل نسبت به گذشته وجود دارد که چنین استراتژی‌های دیپلماتیک را می‌توان به‌عنوان بسته قدرت نرم دانست؛ یعنی مجموعه‌ای از استراتژی‌های قدرت نرم که دولت‌ها معمولاً برای جلب رضایت مخاطبان داخلی و تقویت موقعیت‌های قدرت منطقه‌ای و بین‌المللی از آن استفاده می‌کنند (گریکس و همکاران، ۲۰۲۱، ۴) که در این میان، رویدادهای بزرگ ورزشی برای انواع سیاست خارجی و اهداف داخلی، استفاده می‌شود و این رویدادها مزایای اقتصادی، اعتبار بین‌المللی و قدرت نرم و بازسازی شهری را به همراه دارد. قدرت را می‌توان به‌صورت سخت و نرم دسته‌بندی کرد. در قدرت سخت معمولاً از اجبار، زور وحشیانه و یا تهاجم استفاده می‌شود، اما قدرت نرم، توانایی به دست آوردن از طریق جذب به‌جای اجبار است که ناشی از جذابیت فرهنگی، آرمان‌های سیاسی و سیاست‌های یک کشور است و اغلب برای کمک به سیاست خارجی توصیف می‌شود؛ به این معنی که به توانایی یک کشور یا منطقه برای تغییر مثبت ادراکات، تمایلات و باورهای دیگران درمورد آن‌ها اشاره دارد. سه منبع قدرت نرم شامل، فرهنگ ملی، ارزش‌های سیاسی و سیاست‌های خارجی است و بر توانایی یک کشور یا گروه در جهت تغییر نگرش مثبت، شکل دادن به باورها و خواسته‌های دیگران تأثیر می‌گذارند (کانل[2]، ۲۰۱۸، ۵).

مفهوم قدرت نرم، توسط جوزف نای[3] در پایان جنگ سرد در سال ۱۹۹۰ معرفی شد. در سال‌های میانی پس از ۱۹۹۰، تلاش‌های زیادی صورت گرفت تا دقیقاً مشخص شود قدرت نرم چیست؟ آیا می‌توان آن را تولید کرد؟ و چه تأثیری بر دیپلماسی دولتی دارد؟ در مطالعات و پژوهش‌ها، ورزش را راهی برای مشروعیت بخشیدن به قدرت نرم می‌دانند؛ چراکه رویدادهای بزرگ ورزشی می‌توانند به‌عنوان بخشی از زرادخانه (جایگاه ساخت اسلحه) مورداستفاده دیپلماسی عمومی یک دولت قرار گیرند (گریکس و همکاران، ۲۰۲۱، ۴). پس از جنگ کره در سال (۱۹۵۰-۱۹۵۳) روند جهانی شدن تکواندو آغاز شد و پس از آنکه پارک چونگ هی[4] آن را به‌عنوان ورزش ملی کره جنوبی اعلام کرد، یک صحنه جهانی لازم بود که آن را به‌عنوان اولین صادرات فرهنگی بین‌المللی موفق این کشور اعلام کند که المپیک ۱۹۸۸ به کره جنوبی، فرصتی ایده‌آل برای معرفی این رشته ورزشی جدید به جامعه جهانی داد و این نمونه بارز استراتژی قدرت نرم تحت رهبری دولت است؛ بنابراین کره جنوبی چیزی را ایجاد کرد که می‌توان آن را منبع قدرت نرم خیرخواهانه[5] نامید؛ منبعی که اثر بلندمدت دارد و به جایگاه یک کشور کمک می‌کند. فیفا در سال ۱۹۹۶، دو کشور کره جنوبی و ژاپن را میزبان جام‌جهانی معرفی کرد و یک

1. Soft Power
2. Connell
3. Joseph Nye
4. Park Chung-hee
5. Benefactory soft power resource

گام بسیار مثبت در جهت ایجاد یک رابطه مثبت بین این کشورها برداشته شد که به دیپلماسی پینگ‌پنگ نیز معروف است. میزبانی جام‌جهانی به‌خودی‌خود منبع بزرگی برای قدرت نرم کرده بود؛ زیرا پس از میزبانی بازی‌ها، بسیاری از مردم شروع به علاقه‌مندی به فرهنگ و هنر کره کردند؛ همچنین کره از جام‌جهانی ۲۰۰۲ به‌خوبی استفاده کرد تا بزرگ‌ترین نمایشگاه ارتباطات سیار و پیشرفت‌های فناوری خود را که آخرین محصولات و خدمات مرتبط با فناوری اطلاعات (IT) بود، به نمایش بگذارد و Samsung Electronics، LG Electronics، SK Telecom، KTF و غیره توانستند آخرین فناوری (شبکه‌های ارتباطی G۵، اینترنت اشیا (IoT)، کیفیت فوق‌العاده بالا (UHD) واقعیت مجازی (VR) و هوش مصنوعی) و سرعت خدمات اینترنت خودرا به رخ رقبای سایر کشورها بکشند (یو[1]، ۲۰۱۷، ۱). در ادامه همچنین بازی‌های المپیک به‌عنوان تلاشی برای تقویت و توسعه زیرساختی در استان گانگوون[2] در کره جنوبی و جذب گردشگری به این منطقه بود؛ چراکه از نظر منطقه‌ای، این بخش بسیار دورافتاده بود و میزبانی المپیک کاتالیزوری برای توسعه در این منطقه شد و به هجوم سرمایه‌های خارجی مانند منابع مالی حاصل از گردشگران و بودجه دولتی کمک کرد؛ درنتیجه علاوه‌بر توسعه در نگاه بین‌الملل، سبب توسعه داخلی نیز شد. درنهایت، میزبانی اخیر ژاپن در المپیک ۲۰۲۰ توکیو نمونه دیگری است که به دنبال آن، موقعیت در منطقه، نمایش بین‌المللی بهبود یافت و تغییر نگرش و طرز فکر در داخل کشور صورت گرفت (گریکس و همکاران، ۲۰۲۱، ۱۴)؛ بنابراین قدرت نرم توانایی جذب افراد در سراسر جهان به دارایی‌های فرهنگی کشورها را دارد و رویدادهای ورزشی، قدرت نرم مهمی است که به‌عنوان وسیله‌ای برای نمایش یک ملت استفاده می‌شوند.

بر این اساس، در حیطه جنگ نرم، ورزش یکی از مهم‌ترین کارکردها را ایفا می‌کند؛ به طوری که کشورها سعی دارند از طریق ورزش و ورزشکاران به اهداف گسترده خود در کسب قدرت دست یابند و به‌عنوان یک جزء حیاتی از قدرت نرم، این ظرفیت را دارد تا افراد از فرهنگ‌های مختلف را دور هم جمع کند (از طریق رویدادهای جهانی مانند بازی‌های المپیک و پارالمپیک و... یا شرکت در یک مسابقه ورزشی محلی). همچنین ورزش از طریق ایجاد ایدئولوژی و تصویری مسالمت‌آمیز، سازگار و مسئولانه وسیله‌ای برای مقابله با سیاست‌های اقتدارگرایانه و اجباری است. تقاطع بین قدرت نرم و ورزش در درجه اول در رویدادهای ورزشی بزرگ مانند تورنمنت‌های بین‌المللی (جام‌جهانی، بازی‌های المپیک) مشهود است و هزینه و پولی که برای میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی صرف می‌شود، بیشتر برای نتایج نامشهود، مانند قدرت نرم ازجمله پرستیژ است تا نتایج ملموس مانند سودهای مالی (فریمن[3]، ۲۰۱۲، ۱۲۶۲). این جلوه از قدرت نرم لازم نیست درصحنه جهانی به دست آید، بلکه می‌توان آن را در سطح منطقه‌ای نیز به دست آورد زیرا در داخل کشور به ایجاد هویت ملی کمک می‌کند و یک «استراتژی مشروعیت‌بخش» است (الخلیفه و فارلو[4]، ۲۰۲۱، ۱۰). همچنین درک گسترده از قدرت نرم ورزش فراتر از میزبانی رویدادهای بزرگ و برای دستیابی به اهداف متنوع سیاست و دیپلماسی ورزشی، به‌عنوان راهی برای تقویت روابط دیپلماتیک، اجتماعی و سیاسی است. در تحلیل نهایی، میزبانی موفقیت‌آمیز رویدادهای ورزشی بین‌المللی را می‌توان به‌منزله نمایش عینی ظرفیت حکمرانی کارآمد دولت میزبان تفسیر کرد. این دستاوردها در سطح بین‌المللی به‌عنوان

1. You
2. Gangwon-do
3. Freeman
4. AlKhalifa & Farello

شاخصی از توانایی فنی، سازمانی و اداری حکومت تلقی می‌شوند و مشروعیت کارکردی آن را تقویت می‌کنند. هنگامی که یک حکومت قادر به برنامه‌ریزی، اجرا و مدیریت پروژه‌های پیچیده‌ای همچون المپیک یا جام‌جهانی باشد، این موفقیت در اذهان عمومی در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی به‌مثابه تجلی عینی کارآمدی سیستم حکمرانی بازتاب می‌یابد. از این منظر، ورزش، عاملی برای تبدیل سرمایه نمادین به مشروعیت سیاسی می‌شود.

هویت و ملی‌گرایی

میهن‌پرستی، نیرویی متحدکننده است؛ زیرا قوی‌ترین حس هویت جمعی را به ملت‌ها القا می‌کند. به طور کلی، ملت مجموعه‌ای از مردم است که از لحاظ تاریخی تشکیل شده و براساس یک‌زبان مشترک، قلمرو، ساختار زندگی اقتصادی و ساختار روانی در یک فرهنگ مشترک مشخص می‌شود و اصولاً مشروعیت خودرا از طریق هژمونی یا سلطه به دست می‌آورند (اوزکریملی[1]، ۲۰۱۷، ۳). در این میان، ورزش به‌عنوان ابزاری برای اثبات مشروعیت استفاده می‌شود؛ به عنوان مثال، ارتباط میان ورزش و نظامی‌گری در غرب، به‌ویژه ایالات‌متحده و بریتانیا، نمونه‌ای از بهره‌برداری از ورزش توسط گروه ملی‌گرای راست است. همچنین نفوذ افراد نظامی در مناسبت‌ها و جشن‌های ورزشی در سطح حرفه‌ای، سبب پیوند میان ورزش و نظامی‌گری شده و سبب تجلیل نیروهای مسلح می‌شود و این سیاست فرهنگی به مشروعیت بخشیدن گروه‌های سیاسی و هویت ملی‌شان کمک می‌کند (لی[2]، ۲۰۲۱، ۶)؛ درنتیجه جشن‌های عمومی و پیروزی‌های ورزشی، در راستای مشروعیت بخشیدن به نسخه‌ای خاص از تاریخ و میراث ملی استفاده می‌شود (نئوفوتیستوس[3]، ۲۰۱۹، ۱۱۰). در داخل کشور نیز این بازی‌ها، رویدادی میهن‌پرستانه است که شامل طیف وسیعی از آیین‌های ملی برای تقویت ملی‌گرایی و هویت کشور و نمایش هویت فرهنگی آن‌ها به جهان است. درحقیقت، ورزش یک عمل فرهنگی است که احساساتی‌ترین حس ملی‌گرایی را برمی‌انگیزد (بایرنر[4]، ۲۰۰۱، ۱۳۳) و بیانگر هویت ملی است (کوکلی[5]، ۲۰۰۷، ۴۴۹)؛ بر این اساس، ورزش برای شکل دادن به شخصیت و هویت ملی استفاده می‌شود و به‌عنوان عرصه‌ای برای تقویت دیدگاه کشورها و حفظ حضور درصحنه بین‌المللی در نظر گرفته می‌شود. ورزش و فعالیت بدنی نقش مهمی در رشد و یکپارچه‌سازی روحیه ملی دارد؛ بنابراین توسعه ورزش به‌عنوان تلاشی برای تقویت حضور ملت‌ها در صحنه بین‌المللی است؛ به عنوان مثال، پیوند بین ورزش و ناسیونالیسم در چین، به میراث تاریخ ملت چین تبدیل شد؛ زیرا در دوره ۱۹۱۲-۱۹۴۹ ورزش وسیله مهمی در جهت استراتژی‌های ملی‌گرایان، سیاستمداران و مربیان چینی برای احیای ملی بود. اندونزی نیز سالانه میزبان یک فعالیت به نام هفته ورزش است که این رویدادها ورزشکاران را قادر می‌سازد تا هویت ملی اندونزیایی خودرا از طریق انواع اجراهای ورزشی نشان دهند که جزئی از فعالیت‌های ضداستعماری نیز محسوب می‌شود و نمونه‌ای از یک رویداد وابسته به ورزش است که از طریق روابط بین‌الملل و دیپلماسی عالی عرصه مشروعیت سیاسی را فراهم می‌کند (مأمون[6]، ۲۰۱۹، ۹)؛ بنابراین رویدادهای بین‌المللی ورزشی به عرصه‌ای برای تقویت و نمایش ملی‌گرایی تبدیل می‌شوند و ورزش به‌عنوان ابزاری کارآمد در خدمت

1. Özkirimli
2. Lee
3. Neofotistos
4. Bairner
5. Coakley
6. Ma'mun

ساخت جامعه‌ای مدرن با مشروعیت سیاسی مستحکم قرار می‌گیرد. کارکرد دیگر ورزش در حوزه هویت‌سازی، ایجاد بستری نمادین است که در آن گروه‌های مختلف ملی‌گرا می‌کوشند مشروعیت هویتی و ملی خویش را بازتأیید کنند. از این منظر، رویدادهای ورزشی صرفاً رقابتی فیزیکی میان ورزشکاران نیست؛ بلکه عرصه‌ای برای تقابل گفتمان‌ها و مبارزه هژمونیک میان جریان‌های فکری مختلف است. ورزش قادر است اشکال متعددی از ملی‌گرایی را در درون یک ملت تقویت کند؛ ازاین‌رو گروه‌های ملی‌گرا از آن به‌عنوان ابزاری برای ادعاهای هویتی خود بهره می‌برند (دولان و کانولی[1]، ۲۰۱۸، ۲). در این میان، قهرمانان و ستاره‌های ورزشی نقش محوری در فرایند ملت‌سازی، تقویت هویت ملی و پیشبرد ابعاد اجتماعی، اقتصادی و سیاسی توسعه ایفا می‌کنند. این چهره‌ها به‌مثابه نمادهایی از موقعیت و ظرفیت ملی کشورها عمل می‌کنند و رسانه‌ها نیز با بازنمایی دستاوردهای فردی و جمعی آنان، در تحکیم این انگاره مؤثر واقع می‌شوند.

هدایت و کنترل اجتماعی

ورزش و به‌ویژه پدیده‌ای مانند فوتبال، در قالب نمادی پویا و جذاب، بازتابی از چهره سیاسی و اجتماعی یک کشور محسوب می‌شود. این پدیده از سویی نمایانگر عزم ملی و هویت جمعی است و از سوی دیگر، ابزاری کارآمد در اختیار حکومت‌ها برای جهت‌دهی به افکار عمومی و مدیریت اجتماعی قرار می‌گیرد. براساس دیدگاه‌های جامعه‌شناختی، ورزش می‌تواند با جذب توجه عمومی از مسائل بنیادین اجتماعی، به تخلیه هیجانات جمعی و درنهایت، تثبیت وضع موجود بینجامد (دوئرکوپ و گانوهاریتی[2]، ۲۰۲۱، ۱۲؛ لی[3]، ۲۰۲۱، ۱۷). درواقع، ورزش به‌مثابه عرصه‌ای نمادین، فضایی برای بروز کنترل‌شده احساسات و عواطف جمعی فراهم می‌آورد. تماشاگران با مشارکت در رویدادهای ورزشی، به شیوه‌ای غیرمستقیم، انرژی و هیجانات خود را که می‌توانست در قالب اعتراضات اجتماعی بروز یابد، در این فضا تخلیه می‌کنند. این فرایند، به‌ویژه در جوامعی که دچار چالش‌های سیاسی و اقتصادی هستند، به‌وضوح قابل‌مشاهده است. در چنین شرایطی، ورزش به کانالی برای بیان غیرمستقیم نارضایتی‌ها و درعین‌حال، ابزاری برای مهار آن تبدیل می‌شود. این کارکرد دوگانه ورزش در جوامعی با ساختارهای سیاسی بسته، آشکارتر است. در حکومت‌های خودکامه که فضای چندانی برای فعالیت نهادهای مدنی و بیان آزادانه عقاید وجود ندارد، ورزشگاه‌ها و رویدادهای ورزشی به‌ناچار به عرصه‌ای برای ابراز وجود جمعی تبدیل می‌شوند. در این فضاها، هواداران از طریق شعارها، نمادها و عملکردهای جمعی، پیام‌های سیاسی و اجتماعی خود را منتقل می‌کنند؛ برای نمونه، در برخی کشورها، هواداران فوتبال با استفاده از فضای ورزشگاه‌ها، به بیان اعتراضات خود درباره شرایط سیاسی و اجتماعی می‌پردازند.

توانایی ورزش در جذب توده‌های گسترده، آن را به ابزاری مؤثر برای نهادهای سیاسی تبدیل کرده است. از یک سو، حکومت‌ها از ورزش برای ایجاد وفاق ملی و مشروعیت‌بخشی بهره می‌گیرند و از سوی دیگر، گروه‌های اجتماعی از همین فضا برای بیان مطالبات و اعتراضات خود استفاده می‌کنند. این تقابل و تعامل، ورزش را به عرصه‌ای پیچیده برای مناسبات قدرت تبدیل کرده است. در کشورهایی که نهادهای مدنی با محدودیت‌های جدی مواجه‌اند، اجتماعات ورزشی می‌توانند

1. Dolan & Connolly
2. Düerkop & Ganohariti
3. Lee

ناخواسته به بستری برای سازمان‌دهی اعتراضات تبدیل شوند. تاریخ معاصر شاهد نمونه‌های متعددی است که در آن ورزشگاه‌ها به کانون‌های اعتراضی تبدیل شده‌اند. این پدیده نشان می‌دهد که چگونه فضای به‌ظاهر غیرسیاسی ورزش می‌تواند به عرصه‌ای برای چالش با گفتمان مسلط تبدیل شود؛ با این حال، باید توجه داشت که این نقش دوگانه ورزش همواره در حال تغییر و تحول است. از یک سو، حکومت‌ها می‌کوشند با کنترل و نظارت بر رویدادهای ورزشی، از آن به‌عنوان ابزاری برای تثبیت وضع موجود بهره ببرند و از سوی دیگر، شهروندان می‌کوشند از همین فضا برای بیان مطالبات و ایجاد تغییر استفاده کنند. این کشمکش دائمی، ورزش را به یکی از پیچیده‌ترین عرصه‌های مناسبات قدرت در جوامع معاصر تبدیل کرده است.

تقویت حکومت و سیاست عمومی

ورزش همیشه در ارتباط نزدیک با حوزه سیاسی است و امری دولتی در نظر گرفته می‌شود. در کشورهایی که استعمار شده‌اند، بخش دولت و سیاست سعی می‌کند از محبوب‌ترین ورزش‌ها ازجمله فوتبال، به‌عنوان وسیله‌ای برای مشروعیت و تبلیغ استفاده کند؛ به عنوان مثال، در دوره جنگ، نماد اروپایی بودن، تمایل به تعلق داشتن به فرهنگ اروپای غربی بود و قدرت‌های سوسیالیست توتالیتر، از فوتبال به‌عنوان ابزار سیاسی مهمی برای اثبات برتری سوسیالیسم بر سرمایه‌داری و مشروعیت بخشیدن به دیکتاتوری و استثمار خود با استفاده از پیروزی‌های فوتبال به‌عنوان پیروزی‌های خود استفاده می‌کردند که می‌توانست هیجانات و احساسات مردم را هدایت کند؛ بر این اساس، هر رویداد ورزشی، هم هژمونی ورزشی و هم افتخار ملی است و هواداران و مجلات ورزشی نتایج را به هویت ملی مرتبط می‌کنند و ادعا می‌کنند که پیروزی‌ها به دلیل نبوغ ملی است و به افزایش عزت‌نفس ملی کمک می‌کند؛ درنتیجه حمایت سیاسی از ورزش به بخشی از آمادگی نظامی غیررسمی تبدیل شده است؛ به‌ویژه زمانی که یک تیم جناح چپ در مقابل یک تیم جناح راست بازی می‌کند (گیوری سزابو[1]، ۲۰۱۹، ۱۸). در مقایسه با رژه‌ها و جلسات کارگری، مسابقات ورزشی می‌تواند موقعیت‌های بهتری برای تظاهرات دسته‌جمعی ارائه دهد و همچنین می‌تواند به‌عنوان سرگرمی هم‌زمان تنش را با موفقیت برطرف کند. سیاسیون از بازیکنان حرفه‌ای و سرمایه سیاسی ورزش آن‌ها استفاده می‌کنند (بازیکنان حرفه‌ای به‌طور غیررسمی از آزادی‌های خاصی برخوردارند و رفاه مادی نسبی و شهرت بین‌المللی دارند).

از طرفی دیگر، با توجه به اینکه سیاس عرصه تدبیر امور عمومی است و حکومت‌ها مهم‌ترین متولیان آن هستند، ورزش به دلیل تأثیراتی که بر حوزه عمومی می‌گذارد، موردتوجه حکومت‌ها قرار دارد تا از مجرای آن بتوانند عرصه عمومی را به کنترل خود درآورند. دولت‌ها در تدوین سیاست‌های ملی خود از ورزش استفاده می‌کنند تا هم شور و نشاط، انگیزه مثبت و انرژی سالم را در بین مردم افزایش دهند، هم استحکام ملی را تقویت و هویت ملی را عمق ببخشند که بدین ترتیب مردم احساس غرور ملی خواهند داشت؛ بر این اساس، حکومت‌های ضعیف و استبدادی، به‌ویژه سعی می‌کنند ورزش‌های محبوب و پرطرفدار را مدنظر قرار دهند و در آن سرمایه‌گذاری کنند تا به اهداف خود برسند و موقعیتشان در میان مردم تثبیت شود (محمدی عزیزآبادی و بهشتی، ۲۰۱۹، ۱۶۱). همچنین سیاست‌مداران برای حفظ مشروعیت خود از ورزشکاران، تیم‌ها و

1. Győri Szabó

ورزش‌های خاصی برای پذیرفته شدن از سوی شهروندان، استفاده می‌کنند و پرستیژ و وجهه جامعه را نیز از این طریق ارتقا می‌دهند. دلیل دیگر برای ورود سیاست‌مداران به ورزش، تشویق حس هویت، تعلق و وحدت است. ورزش مانند یک دیپلماسی عمومی برای نفوذ و تأثیر بر عقیده‌ها است. همه آحاد جامعه با هر نوع گرایش سیاسی، مذهبی و وابستگی‌های دیگر، هنگام برگزاری مسابقات ملی، یک نقطه مشترک به نام تیم ملی دارند و این امر عامل وفاق مردم در جامعه می‌شود. همچنین بسیاری از دولت‌مردان بر این عقیده‌اند که ورزش باعث به وجود آمدن دسته‌های اجتماعی می‌شود و این گروه‌ها و دسته‌های اجتماعی حاصله از فضای ورزش، نشاط و شادی را به جامعه منتقل می‌کند (مأمون، ۲۰۱۹، ۹) که این امر در طولانی‌مدت باعث نزدیکی و اعتماد مردم به دولت خواهد شد؛ درنتیجه ورزش می‌تواند با نقش نمادین خود در جامعه، معیاری برای داوری د مورد کارآمدی نظام سیاسی و مدیریتی کشور باشد؛ به عنوان مثال، در ورزش فوتبال که همه به آن حساسیت زیادی دارند، ضعف در مدیریت بیش از دیگر حوزه‌ها نشان داده می‌شود؛ همان طور که قوت در مدیریت این حوزه می‌تواند منجر به مشروعیت بیشتر جامعه و نظام سیاسی شود.

کارکرد حاکمیتی

حاکمیت، کل حقوق و وظایف بین‌المللی شناخته‌شده توسط حقوق بین‌الملل برای رسمیت دادن به یک واحد مستقل، تعریف می‌شود و صفت یک دولت است. میزان حاکمیت بر دو دسته داخلی و خارجی است. «حاکمیت داخلی» را می‌توان از طریق سه معیار اول مندرج در کنوانسیون مونته (جمعیت، قلمرو تعریف‌شده و دولت) سنجید که می‌تواند شامل ویژگی‌های دیگری مانند ویژگی‌های نمادین (به عنوان مثال پرچم، سرود ملی، پاسپورت) و وجود سیستم پول مستقل باشد. «حاکمیت خارجی» اساساً مبتنی بر توانایی ورود به روابط دیپلماتیک و عضویت در سازمان‌های بین‌المللی است که به شناخت بین‌المللی وابسته است. براساس این گونه‌شناسی، نهادهای سرزمینی را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: (۱) اول، دولت قانونی است که دارای درجه بالایی از حاکمیت داخلی و خارجی است؛ (۲) دوم دولتی است که دارای درجه بالایی از حاکمیت داخلی اما حاکمیت خارجی محدود (به دلیل عدم شناسایی بین‌المللی) و رسمیت بین‌المللی محدودی دارد؛ بنابراین فاقد حاکمیت حقوقی بین‌المللی است؛ (۳) دسته آخر شامل مناطق وابسته و مناطق خودمختار است که دارای درجه متوسطی از حاکمیت داخلی، اما درجات پایینی از حاکمیت خارجی هستند که درنهایت، از نظر سیاسی به یک دولت قانونی، وابسته می‌شوند. حکومت‌ها برای حفظ ثبات و پایداری خود در زمان‌هایی که بحران به وجود می‌آید یا شکاف جامعه زیاد می‌شود، از تمامی ابزارها ازجمله ورزش برای هدایت افکار عمومی استفاده می‌کنند؛ به عنوان مثال، نلسون ماندلا[1]، رئیس‌جمهور سابق آفریقای جنوبی، در سال ۱۹۹۵ از جام‌جهانی راگبی به‌عنوان ابزاری برای پل زدن میان شکاف‌های اجتماعی و سیاسی بین جمعیت‌های آفریقایی، سیاهان و رنگین‌پوست‌های این کشور استفاده کرد. همچنین حضور او در مسابقه نهایی این بازی‌ها و پوشیدن لباسی نمادین، کمک کرد تا حمایت آفریقایی‌ها را به دست آورد و وحدت سیاسی را در این کشور ایجاد کند و از این طریق شکاف‌های پدیده آمده در ملت رنگین‌کمان را برطرف سازد (ترانکوس و هییر[2]، ۲۰۱۷، ۸). نقش‌آفرینی ورزش در سیاست، به‌عنوان ابزاری دردسترس، از سوی افراد جامعه به‌منظور مطالبه درخواست‌ها و مطالبات

1. Nelson Mandela
2. Trunkos & Heere

خود است (شاه‌رضایی و شیرزادی، ۲۰۱۶، ۱۱۸). همچنین تمایل دولت‌ها به مداخله در ورزش حرفه‌ای، به دلیل بازگشت سرمایه‌ای است که ورزش برای دولت‌ها دارد. برخلاف دولت که قدرت را اعمال می‌کند و منابع را با استفاده از قوانین و ساختارهای رسمی توزیع می‌کند، ورزش، حکمرانی هنجارها و آداب گسترده‌تر و نرم‌تری را در پی دارد (لهتونن[1] و همکاران، ۲۰۲۲، ۱).

یکی از ارکان بقا و پایداری حکومت‌ها، حمایت احزاب سیاسی از حکومت است؛ بر این اساس، حکومت‌ها تمایل دارند تا در احزاب سیاسی نفوذ کنند و آنان را به سمت حمایت از حکومت سوق دهند؛ در این میان، با توجه به علاقه نوجوانان و جوانان به ورزش، سیاست‌مداران با تشکیل انجمن‌ها، باشگاه‌ها و تیم‌های به‌ظاهر ورزشی که ماهیت سیاسی دارند، عقاید و افکار نوجوانان و جوانان را به جهات خاصی هدایت می‌کنند. به طور کلی، ازآنجاکه مشارکت سیاسی عموم مردم در یک کشور، درحقیقت، نمایش میزان مشروعیت نظام حاکم بر آن کشور است، به همین دلیل، برای جذب طرفدار از ابزارها و امکانات گوناگونی که بر فرهنگ و مشارکت سیاسی اثر می‌گذارد، استفاده می‌کنند. در این میان، ورود اعضای تیم‌های ورزشی به عرصه سیاست، راه ورود هواداران آن تیم به این عرصه را باز می‌کند؛ بر همین اساس، امروزه معمولاً در مواقع انتخابات، جناح‌های سیاسی در تلاش‌اند که ورزشکاران مشهور را در فهرست انتخاباتی خود قرار دهند و یا اینکه حمایت آن‌ها از یک حزب یا شخص را جلب کنند. همچنین از سوی دیگر، تمایل ورزشکاران و قهرمانان برای ورود به عرصه سیاست نیز می‌تواند به طور غیرمستقیم هواداران ورزش را به سمت هواداری سیاسی یک حزب یا جناح و مشارکت سیاسی تشویق کند (دوئرکوپ و گانوهاریتی[2]، ۲۰۲۱، ۱۱)؛ بر این اساس، دلیل اصلی دخالت و ورود سیاستمداران در ورزش، کسب آرای بیشتر و پیروزی در انتخابات است. گرفتن عکس در کنار قهرمانان جهان و المپیک و توزیع این عکاس‌ها حین انتخابات، شرکت در مراسم توزیع مدال‌ها در مسابقات مهم داخلی و حتی حضور در مسابقات ورزشی به‌عنوان تماشاگر، از شیوه‌هایی است که در انتخابات استفاده می‌شود. حتی پاسخ به این سؤال که چرا بودجه‌های زیادی صرف سطوح ورزش حرفه‌ای و قهرمانی می‌شود و کمتر به ورزش همگانی توجه می‌شود، در همین مفهوم است؛ چراکه ورزش حرفه‌ای پتانسیل تبلیغ بیشتری برای دولت‌مردان دارد؛ به همین دلیل، حکومت‌ها توجه بیشتری به ورزش حرفه‌ای می‌کنند (مایر و گارسیا[3]، ۲۰۲۱، ۱۱)؛ درنتیجه حاکمیت مشارکتی مفهومی برای تحلیل این رابطه متقابل میان نهادهای ورزشی و مقامات دولتی است.

حکمرانی شهری و توسعه

حکمرانی شهری، نحوه تصمیم‌گیری دولت‌ها و ذی‌نفعان برای برنامه‌ریزی، تأمین مالی و مدیریت مناطق شهری در یک جامعه است (اندرسون و تکس[4]، ۲۰۱۹، ۲۹۱). شرر و سام[5] (۲۰۰۸) شهرها را به‌عنوان ابتکاری از سیاست توسعه معرفی می‌کنند و ورزش را وسیله‌ای برای جذب مردم و سرمایه به مقصد می‌دانند؛ زیرا ایجاد مکان‌های تفریحی و ورزشی در مناطق عقب‌مانده، سرمایه‌گذاران را برای ساختن امکانات ورزشی بزرگ مانند استادیوم جذب می‌کند (اسپرتس، ۲۰۱۴،

1. Lehtonen
2. Düerkop & Ganohariti
3. Meier & García
4. Anderson & Taks
5. Scherer & Sam

۱۲۴). شهرها میزبان رویدادهایی برای تحریک توسعه اقتصاد محلی هستند؛ بر این اساس، شهرها با اندازه‌های مختلف برای میزبانی رویدادهای ورزشی با هدف سرمایه‌گذاری از این صنعت در حال گسترش، رقابت می‌کنند؛ چراکه این میزبانی منافع اقتصادی، فرصت‌هایی برای تنوع بخشیدن به صنعت محلی، توسعه شهری و منطقه‌ای و کمک به تصویرسازی مجدد از شهر را در پی دارد؛ این مفروضات را می‌توان اهداف برنامه‌های سیاسی در نظر گرفت. این رویدادها عمدتاً با پول مالیات‌دهندگان تأمین مالی می‌شوند و ساکنان به سهامداران اصلی رویداد تبدیل می‌شوند که در نگاه دموکراتیک، مشارکت شهروندان باید بخشی از حکمرانی مؤثر باشد. همچنین رسانه‌ها یکی دیگر از سهام‌داران مهم این رویدادها هستند که می‌توانند نقش عمده‌ای در چارچوب‌بندی افکار عمومی ایفا کنند. رویدادهای ورزشی به‌وسیله دولت‌های محلی برای ترویج گردشگری و رشد اقتصادی در منطقه میزبان استفاده می‌شوند که اگر این رویدادها با زیرساخت‌ها و سرمایه‌های انسانی موجود در جامعه سازگار باشند، می‌توانند توسعه پایدار جامعه را در پی داشته باشند.

توسعه

برنامه‌های سیاسی موجود در ورزش منعکس‌کننده پیشرفت در استانداردسازی، اجرا، گسترش فعالیت و توسعه است. سیاست‌های ورزش مبتنی بر عملکرد مشترک و متقابل بین دولت و جامعه است؛ به این معنی که نقش‌های متقابل و مشترک دارند و در راستای توسعه و تقویت یکدیگر گام برمی‌دارند. در این راستا، «مدل سازه بدنه ورزشی جف کوک»[1] که از چهار سطح تشکیل شده است، بیانگر این رابطه مشترک است: سطح اول شامل خانواده و مدرسه (بنیاد و مشارکت)[2]؛ سطح دوم شامل عملکرد (مربیگری و ورزشکاران بالقوه) و تفریح عمومی[3]؛ سطح سوم شامل تعالی (آموزش و توسعه ورزشکاران مشهور)[4] و سطح چهارم شامل نخبگان بوده (شبیه پنت هاوسی پر از ورزشکاران مدال‌آور[5] است) (مأمون[6]، ۲۰۱۹، ۱۳). برای حصول توسعه، این فعالیت‌ها باید با افزایش تعداد برنامه‌های استاندارد، مانند تعداد مدارسی که فعالیت‌های فوق‌برنامه را اجرا می‌کنند، واحدهای فعال در ورزش، کلاس‌های ورزشی و باشگاه‌های ورزشی موجود در جامعه که همه افراد به آن دسترسی دارند، گسترش یابد. همچنین باید در مناطق مختلف (شهرستانی و استانی براساس ساختار دولت) توسعه یابد و بودجه‌ها توسط وزارتخانه‌های مربوط (به عنوان مثال وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش‌عالی و وزارت ورزش و جوانان) تخصیص یابد. این وزارتخانه‌ها می‌توانند از طریق برنامه‌ریزی قوی، سیاست‌ها را حول چشم‌اندازها، مأموریت‌ها، اهداف، جهت‌های سیاست و اولویت‌های برنامه‌ای هر کشور تدوین کنند و متحد شوند؛ درنتیجه برای تقویت منافع جامعه، سیاست‌ها باید با شرایط مطابقت داشته باشند و لازم است درک شود کدام حوزه‌ها نیاز به حمایت بیشتری دارند؛ بر این اساس است که از این طریق هم سیاست ورزشی یک‌بخشی است که در توسعه یکپارچه سیاست ملی وجود دارد.

1. Geoff Cooke’s sports building structure model
2. Family and schooling (Foundation and Participation)
3. Performance (Coaching prospective athletes) and Public recreation
4. Excellence (Training and developing great athletes)
5. The elite, and like a penthouse full of medal-winning athletes
6. Ma’mun

گفتمان سیاسی و رسانه

تمایل افکار عمومی جهان به کسب اخبار و اطلاعات مربوط به رویدادهای ورزشی و انعکاس گسترده وقایع ورزشی از طریق رسانه‌های جمعی موجب شده است که قلمرو ورزش و سیاست روزبه‌روز به هم نزدیک‌تر شوند (محمدی عزیزآبادی و بهشتی، ۲۰۱۹، ۱۵۶). حکومت‌ها از رسانه‌ها و نمایندگان مؤسسات ورزشی برای افزایش جاذبه سیاسی استفاده می‌کنند. همچنین زمان‌هایی که در کشور بحران اقتصادی و سیاسی وجود دارد، ورزش به دلیل نفوذ در لایه‌های مختلف جامعه، همواره مدنظر سیاست‌مداران کشور در جهت کاهش تعارضات استفاده می‌شود (اندرسون و تکس[1]، ۲۰۱۹، ۲۹۴). تمرکز بیش‌ازحد به ورزش در رسانه‌ها، فرصتی منحصربه‌فرد برای مطالعه پیچیدگی‌های حیات اجتماعی و بین‌المللی فراهم می‌کند و بازنمایی رسانه‌ها از رویدادهای ورزشی می‌تواند بر ادراک مردم و گفتمان سیاسی تأثیر بگذارد (انتمن[2]، ۲۰۰۹، ۹۶). از سویی دیگر نیز رهبران سیاسی همواره در تلاش‌اند تا برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی را به خودشان نسبت دهند و عملکرد موفقیت‌آمیز ورزشکاران و تیم‌های ورزشی را در رقابت‌های بین‌المللی، نتیجه زحمت‌های خودشان نشان دهند؛ بنابراین ورزش نقش واسطه‌ای در عرصه سیاسی و رسانه‌ای دارد (فالکوس[3] و همکاران، ۲۰۱۹، ۳) و بدین واسطه، بودن در معرض دید رسانه‌ها، احتمال پیروز شدن سیاست‌مداران در مبارزات انتخاباتی را افزایش می‌دهد. از سویی دیگر، ازآنجاکه قدرت نرم بسته به عوامل متعددی مانند فرهنگ، افرادی که در تلاش برای تقویت آن هستند و مهم‌تر از همه، رسانه‌ای که از طریق آن تقویت می‌شود، می‌تواند چهره‌های زیادی داشته باشد. همچنین با توجه به اینکه ورزش مهم‌ترین نوع قدرت نرم را برای ملت‌ها و حکومت‌ها فراهم می‌کند، استفاده از رسانه‌های ورزشی برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی یک رویه دیرینه است (الخلیفه و فارلو[4]، ۲۰۲۱، ۴). امروزه رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان مؤلفه مهم دیپلماسی قدرت نرم ذکر می‌شود و پلتفرمی مفید برای آن است. همچنین یکی از راه‌هایی است که از آن می‌توان در جهت افزایش قدرت نرم استفاده کرد؛ زیرا این تعامل دوسویه را فعال می‌کند؛ بر این اساس است که درنهایت رسانه‌های ورزشی می‌توانند نقش مهمی در پیشبرد اهداف ملی ایفا کنند.

فرصت برابر

از زمان باستان، ورزش بخش مهمی از جامعه بوده و همچنان یک جنبه تأثیرگذار بر فرهنگ، سیاست و اقتصاد است. ورزش مردم را دور هم جمع می‌کند؛ از گرد هم آوردن شهروندان یک شهر گرفته تا متحد کردن یک ملت در طول رویدادهای جهانی، مانند المپیک یا جام‌جهانی. این بازی‌ها مایه غرور هستند؛ زیرا حتی کوچک‌ترین کشورها این فرصت را دارند تا در یک زمین بازی برابر با کشورهای بزرگ‌تر رقابت کنند. در همین راستا، ورزش می‌تواند برای ملت‌ها، به‌ویژه کشورهای درحال‌توسعه، اعتبار به ارمغان آورد و این توانایی را به کشورها می‌دهد که در کانون توجه بین‌المللی قرار گیرند. رویدادهای

1. Anderson & Taks
2. Entman
3. Falcous
4. AlKhalifa & Farello

بزرگ مرتبط با ورزش، به‌عنوان ابزار سیاسی، با تمرکز برساخت و سازهای شهری و منطقه‌ای، اثرات اقتصادی و سیاسی بعدی است؛ به این ترتیب است که ورزش منبعی از روابط قدرت نرم، حتی برای ضعیف‌ترین کشورها است و نه‌تنها «مشروعیت بین‌المللی» را به کشور میزبان می‌بخشد، بلکه می‌تواند منجر به «مشروعیت داخلی» نیز شود؛ زیرا ارزش داخلی کشور به‌واسطه ساخت جاده‌ها، مسیرهای حمل‌ونقل، هتل‌ها و سایر پروژه‌های بزرگ موردنیاز برای میزبانی از هجوم عظیم گردشگران افزایش می‌یابد، زیرساخت‌های جدید به رشد بیشتر در داخل کشور کمک می‌کنند و سبب افزایش سرمایه‌گذاری شهروندان و ورود سرمایه‌های خارجی می‌شوند. این برنامه‌ها در درازمدت تأثیر مفیدی بر کل کشور دارند و اثرات اقتصادی منجر به تغییرات سیاسی و اجتماعی، از تثبیت دولت تا ایجاد بی‌ثباتی و ناآرامی اجتماعی می‌شود (اودلاس[1]، ۲۰۱۹، ۲). در دنیای مدرن نیز ورزش به شکل جدیدی از سیگنال‌های ژئوپلیتیکی تبدیل شده است و کشورهایی که میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ از بازی‌های المپیک گرفته تا رقابت‌های دیگر به آن‌ها سپرده شده است، به‌عنوان کشورهایی توانا و باکفایت دیده می‌شوند. برای کشورهای درحال‌توسعه، این بازی‌ها می‌توانند مشروعیت سیاسی به ارمغان آورند؛ زیرا نشان می‌دهند که تیم‌های آن‌ها نه‌تنها می‌توانند در رویدادهای جهانی رقابت کنند، بلکه دولت‌های آن‌ها نیز می‌توانند میزبان رویدادهای خوب و ایمن باشند؛ درنتیجه ملت‌ها و حکومت‌های ضعیف‌تر، از طریق ورزش به فرصتی برای اعلام حضور در عرصه جهانی، دست می‌یابند و به تقویت روابط بین‌المللی خود می‌پردازند.

ساخت صلح

از طریق بازی‌های ورزشی می‌توان میان ملت‌ها، صلح و دوستی را مانند سایر کالاها صادر کرد. ورزشکاران از مرزها عبور می‌کنند و آزادانه توانایی‌های بدنی و مهارت‌های وزشی را دادوستد می‌نمایند. رقابت‌های ورزشی، بهترین مبارزه صلح‌آمیز است، ملت‌ها می‌توانند برتری خود را در میادین ورزشی تجربه کنند و غرور و افتخار در این میادین نیز غروری سالم است. از دهه ۱۹۹۰، اصطلاح صلح‌سازی[2] به‌عنوان رویکردی برای بازسازی جنگ، توسط سازمان ملل متحد (سازمان ملل) به کار رفت. ساخت صلح، زمانی استراتژیک می‌شود که بازیگران در همه سطوح، چه از سطوح پایین و چه بالا، چه از داخل و چه از بیرون، آن را آغاز کنند. این رویکرد با اهداف توسعه پایدار همسوست و فرایندی جامع برای رسیدگی به علل ریشه‌ای تعارض، ارتقای توسعه اقتصادی-اجتماعی و آشتی است. ارتباط ورزش با مطالعات صلح و به‌ویژه اینکه چگونه ورزش می‌تواند به ایجاد روابط بین مردم و انسجام اجتماعی کمک کند، همواره موردعلاقه دانشمندان و جامعه‌شناسان بوده است. مطالعات نشان دادند که هنر و فرهنگ عامه ازجمله ورزش، پتانسیل تأثیرگذاری سیاسی بر درگیری‌ها را دارد؛ زیرا ورزش یک پدیده و رویه اجتماعی، با ابعاد فردی، فیزیکی، اجتماعی و ملی/نمادین است که از طریق ارتباطات و ایجاد روابط و ظرفیت، بر افراد، جوامع، ملت‌ها و نظام بین‌المللی تأثیر می‌گذارد؛ به عنوان مثال، در سطوح حرفه‌ای، نهاد ورزش، مشارکت تمامی هویت‌های جمعی در سطح مردمی را تشویق می‌کند و این تسهیل در روند صلح، همکاری و آشتی سیاسی است

1. Avdellas
2. Peacebuilding

(میچل[1] و همکاران، ۲۰۲۲، ۱۱)، چراکه ورزش علاقه مشترک فرهنگی است که مردم را در سراسر جهان، از هر نژاد و مذهب در رقابت‌های خود شرکت می‌دهد (محمدی عزیزآبادی و بهشتی، ۲۰۱۹، ۱۷۰).

ویژگی‌هایی که در حوزه ورزش وجود دارد مانند سرمایه فرهنگی و قدرت نمادین و همچنین ارزش‌های جهانی و شهرت بین‌المللی، آن را مجهز می‌کند تا به‌عنوان تسهیل‌کننده تغییر سیستم[2] عمل کند. رهبران سیاسی نیز از ورزش برای نمایش ژست‌های نمادین سیاسی استفاده می‌کنند (مانند سرودهای ملی). به‌علاوه رویدادهای بزرگ ورزشی، مسیری مهم برای این نمادگرایی است و همچنین به رهبران سیاسی فضایی را داده است که در آن، تمایل به مشارکت در دیپلماسی را نشان دهند (صلح سازی از بالا و متمرکز بر دولت). ورزش هم در سطح فردی و هم در سطح گروهی، نقش صلح سازی را ایفا می‌کند. مشارکت در فعالیت‌های درون‌گروهی شامل اجتماعی شدن و ایجاد همبستگی و سرمایه اجتماعی است؛ زیرا ورزش زمینه‌ای را ارائه می‌دهد که در آن مردم می‌توانند احساس مشارکت در روند صلح را به دست آورند (صلح سازی از پایین). ازآنجاکه صلح سازی استراتژیک به فعالیت‌های هماهنگ و هم‌زمان در همه سطوح مردمی، میان‌پرده و نخبگان نیاز دارد و از هر دو طرف باید حمایت صورت گیرد، ورزش این ظرفیت را دارد که این سطوح را در برگیرد و ورودی‌های صلح‌سازی هریک از آن‌ها را ایجاد کند. در روابط سیاسی، گاهی کشمکش‌های خشونت‌آمیز وجود دارد، اما ورزش از معدود شیوه‌هایی است که از طریق آن تماس بین فردی و ارتباط نمادین و عاطفی بین مردم صورت می‌گیرد (میچل و همکاران، ۲۰۲۲، ۱۳)؛ به عنوان مثال، در سال ۲۰۱۲ در کابل، مسابقه بوکس حرفه‌ای بین حمید رحیمی و حریف تانزانیایی با عنوان مبارزه برای صلح برگزار شد و رحیمی بر حریف خود پیروز شد و در مصاحبه‌ای بیان کرد که تنها ورزش می‌تواند جامعه قومیتی افغانستان را در کنار هم قرار دهد و ادامه نیز بیان کرد که کودکان نباید اسلحه گرفتن را بیاموزند؛ بلکه باید وارد ورزش شوند. هدف اصلی از برگزاری این مسابقه ورزشی، ارائه تصویری از صلح و آزادی در کشوری است که چهل سال درگیر جنگ و تروریسم توسط کشورهای بیگانه دامن است. همچنین بازی تنیس میان پاکستان و اسرائیل نقش مثبتی در جهت صلح در درون کشور بود که در سطح جهانی با عنوان ابتکار صلح دو مرد با راکت، شناخته می‌شود. محمدعلی، قهرمان سه دوره بوکس سنگین‌وزن جهان نیز فعالیت‌هایش در جریان جنبش مدنی آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار بود و نام او در تاریخ سیاسی آمریکا ماندگار شد (التیامی‌نیا و محمدی عزیزآبادی، ۲۰۱۵، ۱۵۸). همچنین کشور کره جنوبی، از میزبانی بازی‌های زمستانی پیونگ چانگ ۲۰۱۸ برای ترویج صلح در شبه‌جزیره کره استفاده کرد و تلاش رئیس‌جمهور کره جنوبی در جهت حفظ و تقویت مشروعیت سیاسی خود در برخورد با کشور کره شمالی بود. از نگاهی دیگر، کره جنوبی و شمالی پذیرفتند که در مراسم افتتاحیه زیر یک پرچم باشند که به همین دلیل، مراسم افتتاحیه این رویداد حرکت صلح[3] نامیده شد. کانال دیپلماتیک ارتباط بین دو کره از طریق شرکت کره شمالی دربازی‌های پیونگ چانگ، دوباره احیا شد و نقطه شروع صلح بین دو کره شد. اهمیت ورزش از دیدگاه سیاست و روابط دیپلماتیک به حدی است که آن‌ها حتی در نظر دارند پیشنهادی

1. Mitchell
2. System Change Facilitator
3. Peace in Motion

برای میزبانی مشترک بازی‌های المپیک تابستانی ۲۰۳۲ ارائه کنند؛ بنابراین بازی‌های المپیک نمونه خوبی از صلح جهانی از طریق ورزش است.

به‌منظور سهولت در تحلیل موضوعی از پژوهش، تم‌های فرعی و تم‌های اصلی (توسعه تم) در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل ۲- مدل مفهومی جایگاه ورزش در مشروعیت سیاسی حکومت‌ها

Figure 2- Conceptual model of the place of sport in the political legitimacy of governments

بحث و نتیجه‌گیری

میان ورزش و نیروهای متفاوت اجتماعی تأثیرات متقابلی وجود دارد؛ بنابراین باید ابعاد اجتماعی، سیاسی و فرهنگی ورزش و نقش‌ها و تأثیرهای حیاتی این پدیده‌ها را استخراج کرد. ماهیت اجتماعی و سیاسی ورزش سبب می‌شود تا در میان ورزش و شاخه‌های مختلف علوم سیاسی و اجتماعی پیوند برقرار شده و مفاهیمی ازجمله جامعه‌شناسی سیاسی ورزش مطرح شود که از طریق پی‌ریزی مبانی نظام‌های فرعی نو، زمینه این پیوند و ارتباط فراهم شود؛ به گونه‌ای که این مباحث و نظام‌های فرعی تمامی مسائل اجتماعی و فرهنگی ورزش را پوشش دهد. جامعه‌شناسی سیاسی ورزش به معنی رابطه میان دولت، جامعه (سیاسی-اجتماعی) و ورزش است. رابطه ورزش و سیاست، دوطرفه است؛ به گونه‌ای که از یک طرف سیاست از طریق تدوین و اجرای راهبرد ورزشی بر ورزش تأثیر می‌گذارد و از سوی دیگر ورزش، از طریق تحکیم ارزش‌های انسانی، همبستگی ملی و افزایش مشارکت سیاسی بر سیاست تأثیرگذار است (ملکوتیان، ۲۰۰۹، ۳۰۶). در این میان، باید بیان کرد که ورزش

نیز به کمک سیاست‌مداران نیاز دارد و مهم‌ترین نیاز ورزش به سیاست، حمایت مالی است؛ زیرا بدون حمایت مالی حکومت-ها و سیاست‌مداران، ورزش نمی‌تواند به تمام اهداف خود دست یابد. همچنین سیاست‌مداران و حکومت‌ها از ورزش در جهت حفظ نظم عمومی، برقراری عدالت و حفظ حقوق انسانی، ارتقای وجهه و قدرت یک جامعه یا ملت، ترویج وحدت ملی، بازتولید ارزش‌های همساز با ایدئولوژی سیاسی غالب، افزایش حمایت و پشتیبانی از رهبران سیاسی و حکومت و تسهیل توسعه اقتصادی و اجتماعی استفاده می‌کنند (کنگ و هولیهام[1]، ۲۰۲۱، ۴۹). همچنین مهم‌ترین کار ویژه سیاسی ورزش، کنترل و جهت‌دهی به افکار عمومی، نشان دادن چهره‌ای کارآمد از دولت‌ها و درنهایت همبستگی ملی و ملت‌سازی است و گروه‌های اقلیت قومی از پتانسیل زیاد ورزش در جهت نشان دادن مخالفت خود با دولت‌ها و یا تقویت هم‌گرایی قومی استفاده می‌کنند (فاضلی، ۲۰۱۲، ۱۵۵). ورزش ازجمله عوامل تأثیرگذار بر هویت جمعی است؛ به طوری که موفقیت در ورزش قهرمانی (سطوح داخلی و بین‌المللی) می‌تواند باعث تقویت هویت جمعی (شهری و ملی) در شهروندان شود (رفیعی و محمدی عزیزآبادی، ۲۰۱۶، ۷۹). به‌علاوه، همان طور که بیان شد، ورزش بخشی از قدرت نرم یک کشور است و مشروعیت هویتی یک رژیم یا دولت، به عملکرد اقتصادی آن همراه با ارتقای قدرت نرم (به عنوان مثال: ورزش، دستاوردهای آموزشی و فرهنگی و شایستگی‌های اخلاقی) بستگی دارد (شن[2]، ۲۰۲۰، ۳). همچنین با استفاده از قابلیت‌های نرم‌افزاری خود بر مؤلفه‌های اساسی سیاست و روابط بین‌الملل ازجمله امنیت، منافع ملی، قدرت، اقتصاد، پذیرش سیاسی، دیپلماسی و قدرت نرم تأثیر می‌گذارد. به طور کلی، حوزه ورزش تحت‌تأثیر جهت‌گیری‌ها و رویکردهای حاکم بر سیاست و روابط بین‌الملل از سوی بازیگران دولتی و غیردولتی این عرصه قرار دارد (شاه‌رضایی و شیرزادی، ۲۰۱۶، ۱۴۲). بوردیو[3] نیز امر ورزش را که ظاهراً غیرسیاسی است، میدانی برای رقابت بر سر قدرت می‌داند؛ زیرا مردم داوطلبانه وارد سازمان‌های ورزشی می‌شوند و از طریق رقابت، خشونت خود را تخلیه می‌کنند. حکومت‌ها نیز سازمان‌های ورزشی را به رسمیت می‌شناسند تا از آن طریق به بسیج توده‌ها و در اختیار قرار گرفتن آن‌ها دست‌یابند. پتانسیل قدرت در ورزش باعث می‌شود احزاب سیاسی، اتحادیه‌ها، کلیساها و مراکز سرمایه وارد این عرصه شوند. امیل دورکیم[4] نیز از ورزش به‌عنوان آیین‌هایی یاد می‌کند که به‌نوعی یادآور آیین‌های مذهبی هستند. از دیدگاه او، درست است که بسیاری از مردم بردوباخت در ورزش را بیش‌ازحد جدی می‌گیرند، اما موضوع مهم آن است که هرگز ایمان خودرا به آن ورزش از دست نمی‌دهند؛ همان طور که تماشاچیان به‌واسطه یک نیرویی عمیق مجبور می‌شوند به ورزشگاه (پرستشگاه) بروند؛ به این دلیل است که به طور واضح، نمادهایی از پرستش یک امر مذهبی مشاهده می‌شود که گویی ورزش امر مقدسی است که باید در ورای باخت‌ها و پیروزی‌ها حفظ شود؛ بنابراین ورزش به‌عنوان یک پدیده اجتماعی، این قدرت و پتانسیل را نیز دارد که به آیینی شبه‌مذهبی تبدیل شود. علاوه بر این، بعضی از ورزشکاران حرفه‌ای می‌توانند نقش کلیدی در تبلیغات سیاسی برای توسعه صلح، رفتار انتخاباتی، مشارکت سیاسی، ابزار حکومتی، ملت‌سازی، همگرایی و غیره ایفا کنند. ورزشگاه‌ها نیز محیط مناسبی هستند و مدنظر معترضان سیاسی و مدنی قرار می‌گیرند تا اعتراض گسترده خود را به نمایش بگذارند و شرایطی را فراهم آورند تا ورزشکاران هم به جمع

1. Kang & Houlihan
2. Shen
3. Bourdieu
4. Emile Durkheim

معترضان بپیوندند و از نفوذ اجتماعی آن‌ها بهره‌مند شوند؛ به عنوان مثال، در این موقعیت‌ها، ورزشکاران معترض گاهی در لحظات حساس مانند شروع یا پایان مسابقات پربیننده یا دریافت جام و مدال، اقداماتی سمبلیک به نفع جریانات مردمی مخالف را عملی می‌کنند؛ درنتیجه، نهاد ورزش در درون ساخت و نظام اجتماعی دارای کارکردهایی ازجمله جامعه‌پذیری و هم‌نوایی، کسب مهارت‌های اجتماعی، شکل‌گیری و تقویت هویت فردی و ملی، ترویج وفاداری ملی، حس وطن‌دوستی، میهن‌پرستی و احساس تعلق، کنترل اجتماعی، رهایی از تنش‌ها و کاهش تضادها، افزایش ارتباطات اجتماعی و اتحاد آن‌ها در زمینه‌های مختلف، تعمیم حمایت‌های اقتصادی و سیاسی و آموزش هنجارها و ارزش‌های موردقبول جامعه از طریق ورزش است که مشروعیت سیاسی آن را نشان می‌دهد.

بنابراین مشروعیت ورزش به‌عنوان حوزه‌ای از سیاست‌های عمومی در دولت‌های بسیاری، جاافتاده است و دولت از ورزش انتظار دارد که اساس مشروعیت سیاسی را تقویت کند (شن[1]، ۲۰۲۰، ۹) و این به دلیل پیوند ورزش با سلامت، اقتصاد و آموزش‌وپرورش و از طریق پیوندهای ایدئولوژیک آن با رفاه اجتماعی و هویت ملی است. درست است که ورزش اکنون در قوانین ملی گنجانده شده است که این قوانین شامل توسعه حوزه‌های فعالیت بدنی، رویدادهای مهم و بین‌المللی است (گرین و هولیهان[2]، ۲۰۰۵، ۱؛ پیگین و همکاران[3]، ۲۰۰۹، ۹۸؛ سام و تورونگلن[4]، ۲۰۱۸، ۱)، بااین‌حال، حفظ مشروعیت سیاسی به دلیل چالش‌های مداوم، یک امر اساسی در ورزش دولتی است. اولین و مهم‌ترین چالش مشروعیت ورزش در سیاست‌گذاری‌ها، مربوط به شکاف پایدار بین ورزش حرفه‌ای و ورزش مشارکتی است. در نظر گرفتن این دو در کنار هم در سیاست‌گذاری‌ها، به هماهنگی برنامه‌ها و سیاست‌ها و نیز پیشرفت رویکردها و الگوهای مختلف (مثلاً سیستم‌های یکپارچه، برنامه‌ریزی کلی در ورزش، مدل‌های بلندمدت توسعه ورزشکار و...) نیاز دارد. به دلیل اهمیت ورزش حرفه‌ای در تحکیم سیاست‌های بین‌المللی و مشروعیت سیاسی آن، ورزش به‌ویژه در برابر خواسته‌های نامشروع دولت‌ها آسیب‌پذیر می‌شود و تنها استفاده سیاسی از آن می‌شود؛ بنابراین باید از برنامه‌های مشارکتی و سلامتی ورزش نیز در سیاست‌گذاری‌های دولت استفاده شود.

از طرفی همان طور که بیان شد، ورزش می‌تواند ملی‌گرایی را منعکس، تقویت و حتی ایجاد کند و محبوب‌ترین شکل رفتارهای ملی‌گرایانه در بسیاری از کشورها، ورزش است؛ جایی که توده مردم در حمایت از تیم ملی خود بسیار احساساتی می‌شوند. همچنین غرور و افتخاری که توسط تیم‌های ورزشی ایجاد می‌شود، به‌خوبی قابل‌مشاهده است و دولت‌ها سعی کرده‌اند از غروری که ورزش می‌تواند برای ایجاد احساس هویت ملی فراهم نماید، استفاده کنند (چلیپ[5]، ۲۰۰۶، ۱۱۱)؛ اما متأسفانه به این سادگی نیست؛ چراکه ورزش به‌رغم ایجاد هر غروری که ممکن است موجب افتخار کشور شود، می‌تواند اختلافات بر سر هویت را نیز تشدید کند و این موضوع می‌تواند مسیری را برای کشورهای فرصت‌طلب فراهم آورد؛ به عنوان مثال، گفتمان اسکاتلندی درباره معنای اسکاتلندی بودن که در متن ورزش وجود دارد، تفسیرهایی را درباره اختلافات

1. Shen
2. Green and Houlihan
3. Piggin
4. Sam & Tore Ronglan
5. Chalip

اجتماعی، مذهبی و سیاسی فراخوانی می‌کند. همین‌طور مسابقات بین‌المللی فوتبال می‌تواند باعث شود هواداران تیم‌ها، هویت ملی خودرا نادیده بگیرند و خودرا با هویت تیم‌شان در نظر بگیرند؛ درنتیجه، گفتمان رایج همراه با مسابقات ورزشی می‌تواند کلیشه‌های ناسازگار ملی را تقویت کرده و تنش‌های قومی یا ملی را تشدید کند؛ بنابراین ورزش ممکن است ابزاری مفید برای ایجاد هویت ملی باشد، اما کاربرد آن به‌وضوح به چگونگی ارتباط ورزش با سایر اقدامات بستگی دارد؛ به همین دلیل، برای تثبیت مشروعیت ملی و هویتی از طریق ورزش، ویژگی‌های منفی که گاهی اوقات با ملی‌گرایی از ورزش همراه است، باید در نظر گرفته شود. درنهایت ازآنجاکه ورزش می‌تواند بیش از یک شکل از ملی‌گرایی را در یک ملت مستقر کند، گروه‌های ملی‌گرای مختلف تمایل دارند از ورزش برای ادعای مشروعیت احساس ملی خود استفاده کنند (دولان و کانولی[1]، ۲۰۱۸، ۳). در این صورت است که ورزش می‌تواند مانند ابزاری برای استفاده برخی حکومت‌ها و کشورهای فرصت‌طلب به‌منظور از بین بردن اتحاد ملی و هویت جمعی و حتی قاره‌ای همچنین ایجاد تفرقه و تضعیف استفاده شود؛ چنین حالتی بیانگر این نکته است که ورزش علاوه بر اینکه می‌تواند به‌عنوان یک نیروی متحدکننده عمل کند، می‌تواند به طور بالقوه ملت‌ها را از هم جدا کند یا حداقل شکاف سیاسی موجود در کشور را تقویت کند و مشروعیت سیاسی ورزش را به شکل منفی برای کشورهای مدنظر تغییر دهد.

پیام مقاله

ورزش با استفاده از قابلیت‌های نرم‌افزاری خود بر مؤلفه‌های اساسی سیاست و روابط بین‌الملل ازجمله امنیت، منافع ملی، قدرت و اقتدار، اقتصاد، پذیرش سیاسی، دیپلماسی و قدرت نرم تأثیر می‌گذارد. سیاست‌مداران و حکومت‌ها، همچنین از ورزش در جهت حفظ نظم عمومی، برقراری عدالت و حفظ حقوق انسانی، ارتقای وجهه و قدرت یک جامعه یا ملت، ترویج وحدت ملی، بازتولید ارزش‌های همساز با ایدئولوژی سیاسی غالب، افزایش حمایت و پشتیبانی از رهبران سیاسی و حکومت و تسهیل توسعه اقتصادی و اجتماعی استفاده می‌کنند؛ بنابراین مهم‌ترین کار ویژه سیاسی ورزش، کنترل و جهت‌دهی به افکار عمومی، نشان دادن چهره‌ای کارآمد از دولت‌ها و درنهایت ایجاد مشروعیت، همبستگی ملی و ملت‌سازی است.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش، تمامی اصول اخلاقی رعایت شده است.

مشارکت نویسندگان

ایده پردازی: مریم بشارتی مقدم و رحیم رمضانی نژاد

جمع‌آوری داده‌ها: مریم بشارتی مقدم

تحلیل داده‌ها: مریم بشارتی مقدم

1. Dolan & Connolly

نوشتن مقاله: مریم بشارتی مقدم

بازبینی و ویرایش: رحیم رمضانی نژاد و محمدمهدی رحمتی

مرور ادبیات: مریم بشارتی مقدم

مدیر پروژه: رحیم رمضانی نژاد، مریم بشارتی مقدم و محمدمهدی رحمتی

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از تمامی اساتیدی که با دقت نظر و ارائه نظرات ارزشمند خود به غنای این پژوهش افزودند، صمیمانه سپاسگزاریم.

منابع

1. Alexander, J. C. (2011). Performance and power. Cambridge: Polity Press.
2. AlKhalifa, H. K., & Farello, A. (2021). The soft power of Arab women's football: changing perceptions and building legitimacy through social media. International Journal of Sport Policy and Politics, 13(2), 241-257. https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1854327.
3. Anderson, J., & Taks, M. (2019). Urban governance of non-mega sport events: A socio-political discourse analysis. In M. Winand & C. Anagnostopoulos (Eds.), Research handbook on sports governance (pp. 290-310). Cheltenham, United Kingdom: Edward Elgar Publishing. https://doi.org/10.4337/9781786434821.00027.
4. Avdellas, G. J. (2019). The cost of the cup: A Case study on the political and economic impacts of hosting mega sporting events.Retrieved from https://repository. upenn.edu/handle/20.500. 14332/8629
5. Bairner, A. (2001). Sport, nationalism, and globalization: European and North American perspectives. Suny Press. https://doi.org/10.5860/CHOICE.39-2857.
6. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77–101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa.
7. Broch, T. B., & Skille, E. Å. (2019). Performing sport political legitimacy: A cultural sociology perspective on sport politics. Sociology of Sport Journal, 36(2), 171-178. https://doi.org/10.1123/ssj.2017-0204.
8. Chalip, L. (2006). Towards social leverage of sport events. Journal of Sport and Tourism, 11 (2), 109–27. https://doi.org/10.1080/14775080601155126.
9. Cleophas, F. J. (2021). Decolonising the South African sport science curriculum. Sport in Society, 24(9), 1539-1553. https://doi.org/10.1080/17430437.2020.1752674.
10. Coakley, J. (2007). Sports in society: Issues and controversies (9th ed). New York: McGraw-Hill.
11. Connell, J. (2018). Globalisation, soft power, and the rise of football in China. Geographical Research, 56(1), 5-15. 10.1111/1745-5871.12249

12. Deephouse, D. L., Bundy, J., Tost, L. P., & Suchman, M. C. (2017). Organizational legitimacy: Six key questions. The SAGE handbook of organizational institutionalism, 4(2), 27-54. https://doi.org/10.4135/9781446280669.n2
13. Dolan, P., & Connolly, J. (2017). Contested and contingent national identifications in sport. In Sport and National Identities (pp. 1-16). London: Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315519135-1
14. Düerkop, S., & Ganohariti, R. (2021). Sovereignty in sports: non-sovereign territories in international football. International Journal of Sport Policy and Politics, 13(4), 679-697. https://doi.org/10.1080/19406940.2021.1947347
15. El-Tiaminiyya, R., & Mohammadi Azizabadi, M. (2015). The ancillary and accelerating role of sport in providing conditions for peace among states. Political and International Research, 7(22), 149-179. [In Persian].
16. Entman, R. M. (2009), Projections of power: Framing news, public opinion, and US foreign policy. Chicago: University of Chicago Press. https://doi.org/10.1093/poq/nfi017
17. Falcous, M., Hawzen, M. G., & Newman, J. I. (2019). Hyperpartisan sports media in Trump's America: The metapolitics of Breitbart Sports. Communication & Sport, 7(5), 588-610. https://doi.org/10.1177/2167479518801557
18. Fazeli, H. (2012). Sports and Identity Politics. Journal of Political Science, 2, 151-174. [In Persian]. https://doi.org/10.4324/9780203022245-15
19. Freeman, K. (2012). Sport as swaggering: Utilizing sport as soft power. Sport in Society, 15(9), 1260-1274. https://doi.org/10.1080/17430437.2012.690403
20. Green, M., & Houlihan, B. (2005). Elite sport development: Policy learning and political priorities. London: Routledge.
21. Grix, J., Jeong, J. B., & Kim, H. (2021). Understanding south korea's use of sports mega-events for domestic, regional and international soft power. Societies, 11(4), 144. https://doi.org/10.3390/soc11040144
22. Kang, Y., & Houlihan, B. (2021). Sport as a diplomatic resource: The case of South Korea, 1970-2017. International Journal of Sport Policy and Politics, 13(1), 45-63. 10.1080/19406940.2021.1877169
23. Lee, J. W. (2021). Hegemony, domination and opposition: Fluctuating Korean nationalist politics at the 2018 Winter Olympic Games in PyeongChang. Sport in Society, 24(11), 2002-2018. https://doi.org/10.1080/17430437.2021.1883588
24. Lehtonen, K., Kinder, T., & Stenvall, J. (2022). To trust or not to trust? Governance of multidimensional elite sport reality. Sport in Society, 25(11), 2250-2267. 10.1080/17430437.2021.1932820
25. Liebenberg, L., Jamal, A., & Ikeda, J. (2020). Extending youth voices in a participatory thematic analysis approach. International Journal of Qualitative Methods, 19, 1609406920934614. https://doi.org/10.1177/16094069209346
26. Maguire, M., & Delahunt, B. (2017). Doing a thematic analysis: A practical, step-by-step guide for learning and teaching scholars. All Ireland Journal of Higher Education, 9(3): 3351-3364. https://doi.org/10.62707/aishej.v9i3.335
27. Malkotian, M. (2009). Sports and Politics. Politics, 39(2), 301-316. [In Persian].
28. Ma'mun, A. (2019). Governmental roles in Indonesian sport policy: From past to present. The International Journal of the History of Sport, 36(4-5), 388-406. https://doi.org/10.1080/09523367.2019.1618837

29. Matsuo, S (2019) Sport, science and the social question in early twentieth-century Argentina: An analysis of parlia mentary discussions, 1907-1924. The International Journal of the History of Sport 36(4): 321–339. https://doi.org/10.1080/09523367.2019.1620735
30. Meier, H. E., & García, B. (2021). Beyond sports autonomy: A case for collaborative sport governance approaches. International Journal of Sport Policy and Politics, 13(3), 501-516. https://doi.org/10.1080/19406940.2021.1905035
31. Mitchell, D., Gudgeon, D., & Kim, D. J. (2022). Sport and strategic peacebuilding: Northern Ireland and Korea compared. Peacebuilding, 10(1), 37-50. 10.1080/21647259.2021.1936940
32. Mohammadi Azizabadi, M., & Beheshti, S. S. (2019). Political sociology of sport, the impact of sport and professional athletes on political life. Sepehr Siasat, 7(23), 141-174. 10.22034/sej.2020.1864105.1140 [In Persian].
33. Naeem, M., Ozuem, W., Howell, K., & Ranfagni, S. (2023). A step-by-step process of thematic analysis to develop a conceptual model in qualitative research. International Journal of Qualitative Methods, 22, 16094069231205789. https://doi.org/10. 1177/16094069231205789
34. Neofotistos, V. P. (2019). Sport and nationalism in the Republic of North Macedonia. Focaal, 2019(85), 110-122. https://doi.org/10.3167/fcl.2019.850110
35. Ozkirimli, U. (2017). Theories of nationalism: A critical introduction. Bloomsbury Publishing.
36. Piggin, J., Jackson, S. J., & Lewis, M. (2009). Knowledge, power and politics: Contesting evidence-based' national Sport Policy. International Review for the Sociology of Sport, 44(1), 87-101. https://doi.org/10.1177/1012690209102825
37. Rafiei, A., & Mohammadi Azizabadi, M. (2016). Sport and collective identity; Case study: Karaj city. National Studies, 68, 79-96. [In Persian].
38. Sam, M. P., & Tore Ronglan, L. (2018). Building sport policy's legitimacy in Norway and New Zealand. International Review for the Sociology of Sport, 53(5), 550-571. https://doi.org/10.1177/1012690216671515
39. Shahrezaei, F., & Shirzadi, R. (2016). Sports, politics and international relations. International Studies. 13(1). 185-.220. https://doi.org/10.22034/isj.2018.91345 [In Persian].
40. Shen, L. (2020). Olympic strategy, nationalism and legitimacy: The role of ideology in the development of Chinese elite sports policy in the first reform decade, 1978–1988. The International Journal of the History of Sport, 37(sup1), 26-40. https://doi.org/10.1080/09523367. 2020.1737021
41. Skille, E. Å., Fahlén, J., Stenling, C., & Strittmatter, A. M. (2022). (Lack of) government policy for indigenous (Sámi) sport: A chain of legitimating and de-legitimating acts. International Review for the Sociology of Sport, 57(1), 112-128. https://doi.org/10. 1177/1012690220988650
42. Sports, S. O. (2014). The political sociology of sports: Issues critical to emerging countries.
43. Stenling, C., & Sam, M. (2019). From 'passive custodian'to 'active advocate': Tracing the emergence and sport-internal transformative effects of sport policy advocacy. International Journal of Sport Policy and Politics, 11(3), 447-463. https://doi.org/10.1080/ 19406940.2019.1581648
44. Stenling, C., & Sam, M., (2017). Tensions and contradictions in sport's question for legitimacy as a political actor: the politics of Swedish public sport policy hearings. International Journal of Sport Policy and Politics, 9, 691–705. https://doi.org/10.1080/ 19406940.2017.1348382
45. Strittmatter, A. M., Stenling, C., Fahlén, J., & Skille, E. (2018). Sport policy analysis revisited: the sport policy process as an interlinked chain of legitimating acts. International Journal of Sport Policy and Politics, 10(4), 621-635. https://doi.org/10.1080/ 19406940.2018.1522657
46. Thorpe, H., & Wheaton, B. (2019). The Olympic Games, Agenda 2020 and action sports: the promise, politics and performance of organisational change. International Journal of Sport Policy and Politics, 11(3), 465-483. https://doi.org/10.1080/19406940.2019.1569548

47. Trunkos, J., & Heere, B. (2017). Sport diplomacy: A review of how sports can be used to improve international relationships. Case studies in sport diplomacy, 1(18), 1-17.
48. Xu, W., & Zammit, K. (2020). Applying the maticanalysisto education: A hybrid approach to interpreting data in practitioner research. International Journal of Qualitative Methods, 10.1177/1609406920918810
49. Yőri Szabó, R. (2019). Football and politics in twentieth-century Hungary. The International Journal of the History of Sport, 36(2-3), 131-148. 10.1080/ 09523367.2019.1629583
50. You, Y. M. (2017). ICT Olympics will let everyone shine. The Korea Times.